

Naročnina listu: ==
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . " 5.—
Četrto leta . . . " 2.50
Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
== 10 vinarjev. ==

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petivrstice: pri
večkratnih oznanilih velik
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Slovinci!

Podružnici „Slov. Straže“ v Mariboru in pri Sv. Magdalenii vatita na veliko ljudsko veselico, ki se vrši v nedeljo, dne 7. junija ob 3. uri popoldne na vrtu gostilne g. Reichen-schuh na Pobrežju pri Mariboru. Sodelujejo razna društva. Slovinci, Slovenke, pridite v obilnem številu!

Slovenke!

Celjski liberalni pajaci tulijo.

Nesramni napadi v „Slov. Narodu“ na poslanca dr. Karl Verstovška niso imeli v slovenski javnosti nobenega učinka, ker že vsakdo pozna pisavo celjskih mazačev in tudi ve, koliko je resnice v njihovih besedah. Pribijemo samo, da tako surovega tona ne najdemo lahko v kakem listu kateregakoli naroda; obžalujemo sami to pisavo, ker vpliva slabo na čitatelje in postavlja v čudno luč pred javnostjo kulturno stopnjo slovenskega liberalnega življa. Liberalni listi vedno povdarjajo, da se okrog njih zbira slovenska inteligenca, v njih se torej zrcali olik in omika te inteligence. Ali more nepristranski čitatelj visoko ceniti to stopnjo po izbruhih, kakoršne smo zadnje dni našli v „Slov. Narodu“? Liberalcev načelo je jemati političnim nasprotnikom čast in dobro ime, jih napadati in pobijati vse njih delo. Poleg tega so pa sami jako občutljivi, če se jim da primerno plačilo, nastopajo kakor besni in kličejo javnost na pomoč.

Primerno plačilo so dobili tudi v tem slučaju od poslanca dr. Verstovška, od katerega nihče ne more pričakovati, da bi jih radi vednih napadov božal; tudi za zadnje napade dobe Celjani še primernejšo nagrado. Znano je, s kako čudovito drznostjo so nastopali celjski liberalci v zadevi šoštanjske posojilnice. V celem prizadetem šoštanjskem okraju vsi prav dobro vedo, da je poslanec dr. K. Verstovšek v celi tej akciji ravnal le kot pooblaščenec deležnikov-kmetov, nikdar pa ne na svojo pest. Bil je torej primoran v prvi vrsti braniti kmete, ki so pri posojilnici in njenem žalostnem stanju popolnoma brez vsake krivde. To je tudi storil, ker mu je bilo ob enem še mnogo do tega, da se ta rakrana slovenskega združništva spravi iz sveta. Ker je preprečil razne proti-

kmečke nakane celjske Zadrugne Zveze, so ga grdo osebno napadali brez stvarnih razlogov. Na te napade je dal edini odgovor s tem, da je podal na ministrstvo obširno poročilo o celem sanacijskem vprašanju in o stanju sanacije. K temu je bil popolnoma upravičen ne le kot poslanec, temveč tudi kot pooblaščenec kmetov-deležnikov in kot član sanacijskega odseka in to tem bolj, ker je po krivdi Zadr. Zveze v Celju prenehal delovati sanacijski komite. Čudimo se le, da ne objavijo liberalci takoj cele spomenice, katera vsebuje tri s strojem tiskane pole. Objava te spomenice, ki podaja neizpodbitne resnice o celjski Zadrugni Zvezi, bi jim le preveč zagrenila „delovanje.“ Zakaj vendar ne omenijo pojasnil v spomenici o sedanjem stanju sanacije? Zakaj ne kričijo z ozirom na dokaz, da so bilance falzificirane, da so s temi bilancami le varali člane načelstva in nadzorstva, kar se da dokazati pod prisego? Zakaj v svojih lažljivih napadih nič ne omenjajo dokazov, ki jih navaja spomenica, kako je Zadrugna Zveza celjska izrabljala posojilnico v celi dobi poloma s 6%—7%, ki jih je tirjala od posojilnice? Zakaj nič ne omenijo, da so povzročili spomenico sami z napadi v strokovnem listu „Zadruga“ in drugih političnih listih? Navedli so v vsem le dve točki. Dr. Verstovšek je izdajalec, ker je baje denunciral Stiblerja in Zadrugno Zvezo radi delovanja po zadrugah proti nemštvu. A resnica pa je, da je poslanec dr. Verstovšek z ozirom na osebne napade v strokovnem listu „Zadruga“ v spomenici povdarjal, da se vrši delovanje M. Stiblerja v zadrugah v politične namene, kakor to sami liberalci povdarjajo v „Slov. Narodu“ dne 24. februarja 1914. Dr. Verstovšek je torej samo citiral njihovo glasilo in jih pobijal z lastnim orožjem. Drugič navajajo v svojih napadih, da bi bil dr. K. Verstovšek zahteval, naj se odvzame Zadrugni Zvezi v Celju državna subvencija. Tudi to je nesramna nesresnica. Ravno iz te točke se spozna vsa resnost te vloge dr. Verstovška, ki je dovolj premišljeval, kakšne predloge bi stavil ministrstvu, da bi se izvršila sanacija do konca. In med drugimi predlogi je tudi ta, naj se izplača vsakoletna državna subvencija Zadrugni Zvezi celjski v pokritje primanjkljaja šoštanjske posojilnice in se s temi državnimi prispevki popolnoma doseže sanacija. Ta predlog je tem bolj upravičen, ker je Zadrugna Zveza celjska zelo izdatno sokriva šoštanjskega poloma. Ni bil torej namen dr. Verstovška, odjesti celjski Z. Z. državno podporo, temveč celjsko zvezo prisiliti, da vendar le enkrat izpolni svojo dolžnost do šoštanjske posojilni-

ce. Sedaj pa bi radi celjski mazači, ki so veščaki v prekopicavanju, to celo zadevo postavili na glavo in zato tulijo kakor klovn v cirkusu. Pa kloven je in ostane kloven in pajaco ne spada v slovensko politiko. Liberalno komedijantstvo, ki ga sedaj uganjajo proti dr. Verstovšku, ne more imponirati pametnemu človeku, ki nikdar in nikoli pajaca ne vzame resno. Tudi dr. Verstovšek se za tulenje liberalnih pajacev prav nič ne briga in to mu je samo v čast. Zakaj vsakemu kmečkemu poslancu služi v čast, če brani kmečke koristi proti neslanim in ob enem hudobnim liberalnim pajacem.

Schulvereina občni zbor.

Nemško „obrambno“, v resnici pa napadalno društvo Schulverein je imelo o Binkoštih v Šleziji svoj 34. letni redni občni zbor. Na zborovanje je prišlo mnogo delegatov iz 2600 podružnic širom Avstrije. Nemško časopisje se v enomer baha in pravi, pač je mogočen hrast zopet rodil novih mladik, toda isto se takoj nato vzburja ko pravi, da poklicani poročevalci ne bodo mogli dati veselih poročil. In res so poročevalci z žalostjo konstatirali, da se je nekoliko ustavilo prispevanje za Schulverein ter da ni več prejšnjega velikega denarnega dotoka. Potrebno je torej, da se agitacija za večje dohodke pomnoži. Pet. Roseggerjev sklad, ki je toliko pomagal temu nemško-obrambnemu društvu, ki mu je sezidal toliko potujočevalnih nemških šol, mu je postal pravecata nadloga, ker tekoči dohodki komaj zadostujejo, da Schulverein vzdržuje iz Roseggerjevega sklada ustanovljene šole. Roseggerjev sklad je izčrpan, kar je še ostalo, se ne sme porabiti. Stalni stroški Schulvereinovi za šole in šolske vrtce so se od leta 1909 podvojili. Schulverein komaj zmore toliko, da ustvarjeno vzdržuje. Dalje je vodstvo društva s 1. julijem p. l. razveljavilo pogodbo z odborom v Berolinu, ki e pobiral po Nemčiji prispevke in jih oddajal društvu. Tako ima društvo sedaj prost roko v Nemčiji ustanavljati podružnice in širiti svoje delovanje širom nemške države! Torej Nemčija naj odslej še bolj izdatno podpira delovanje Schulvereina v Avstriji! In kaj poreče k temu avstrijska vlada?

Schulverein vzdržuje sedaj 53 ljudskih šol in 144 otroških vrtcev; poslopij ima 133. Na tem zborovanju se je tudi povdarjalo, da je dosegel nemški Schulverein posebno lepe vspehe na južnem Stajerskem in v primorskih pokrajinah. Poročilo omenja še nadalje pohvalno in z zadovoljstvom zvezo med Nem-

PODLISTEK.

Dodatek statistiki lavantinskih duhovnikov.

Dne 7. novembra 1913 je imela „Straža“ štev. 128 v podlistku „Statistiko duhovnikov v lavantinski škofiji“ ter mali poprave za „Voditelja.“ Ker pa je ta statistika že drugačna po novem imeniku lavant. duhovnikov, a zgodovina Slovenskih gor in Murskega polja, ali kakor Rajč imenuje te kraje „Priljeva“ staroslavna, mladini pa neznana, naj tedaj to popravi in še marsikaj doda „Straža“ — toda tudi z namenom č. g. Gomilška, ki pravi v „Voditelju“: naj bo to glasen opomin vsem duhovnikom in vernikom, da še v bodoče s vso vnemo skrbimo, da dobi vinograd lavantinske škofije dovolj delavcev.

Statistika leta 1913 pravi, da je župnija Sv. Križ na Murskem polju vzgojila škofiji 14 duhovnikov, katerim se prišteva dva drugod živeča, tedaj 16 skupaj; novi imenik pa kaže, da ima župnija Sv. Jurij ob Ščavnici (sosedna župnija Sv. Križa) tudi 14 duhovnikov v škofiji, a štirje so še v drugih škofijah — dva župnika za Koroško, en umirovljen župnik v Gradcu, en katehet na Dunaju, tedaj 18 duhovnikov, in ako bi še prišli enega gospoda tukaj vzgojenega, a rojenega pri Mali Nedelji, bi nas bilo 19 — gotovo pa tedaj ima jurjevska župnija v škofiji največ duhovnikov. Med temi so č. g. : 1 zlatomašnik, 1 doktor častni kanonik in dekan, 1 dekan, 1 doktor državni in deželni poslanec, 1 starosta kaplanov, 6 čez 40 let služečih.

Cela ljutomerska dekanija ima čez 60 duhovnikov v raznih škofijah in cerkvenih zavodih, za sebe pa jih potrebuje le 18. Da je bilo in še je v teh krajih med Muro in Dravo obilno število drugih odličnih gospodov raznega stanu v imenitnih službah, to najbolje znajo rojaki in sorodniki, kakor tudi ponosno omenja bivši narodni buditelj in pisatelj Božidar

Rajč v matičnem letopisu 1878 v životopisu Oroslava Cafa, veleslavnega jezikoslovca, rojenega dne 13. aprila 1814 (letos stoletnica) pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, bivšega podravnatelja in profesorja v bogoslovnici v Mariboru, slednjič pa nadarbenik v Ptuj — tu se torej omenja mnogo odličnih zaslužnih učencev in pisateljev, na primer: dr. Miklošič, dr. Muršec, dr. Prelog, Krempel itd.

Duhovnikov samih je bilo v slovenskih dekanijah, spadajočih do leta 1859 v graško ali sekovsko škofijo, toliko vzgredenih, da vseh niso mogli nastavititi na Slovenskem ter je župnik lahko čutil mladega gospoda kot kaplana z imenom supernumerar, Rajč ga imenuje „prekobrojnič.“ V graško škofijo so namreč spadale do leta 1859 te-le slovenske dekanije: Maribor, Marenberg, Jarenina, Sv. Lenart v Slov. gor., Sv. Jurij ob Ščavnici (Ljutomer), Velika Nedelja, Ptuj, Zavrče, Slivnica (tudi Frajham ali Cirkovec) in Hoče.

Ker je graška škofija iz slovenskega cela dobivala veliko duhovnikov, zato so žalostno rekli graški knez in škof Otokar Marija ob ločitvi leta 1859: Ta slovenski del dieceze je bil lep ograd za celo škofijo, v katerem je zrastle duhovnih rožice.

Leta 1859 je bilo v teh slovenskih dekanijah in župnijah vse nastavljeno — 161 duhovnikov in še umirovljenih 14, — tedaj 175 duhovnikov so sprejeli lavantinski knezoškof Slomšek v lavantinsko škofijo z verniki; v graški škofiji pa še je ostalo v pastirovanje 90 gospodov, ki nimajo prostora na Slovenskem, in v samem Gradcu 12 v raznih častnih službah, na primer: dr. Robič, dr. Tossi (iz Svičine), dr. Muršec (iz Biša), kn.-šk. kaplan Dreisibner (iz Svičine, bivši kanonik in dekan v Vildonu) in še drugi profesorji; istega leta je bilo 6 novomašnikov (3 so tam ostali, 3 k Lavantincem prišli; lani je zadnji umrl, zlatomašnik g. Kolednik); tudi je bilo 5 bogoslovcev, med njimi P. N. Missia, pozneje slovenski kardinal; 4 umirovljenci, redovnikov 19 in tako je vseh slovenskih duhovnikov ostalo 136 v graški ško-

fiji, odšlo pa 175, tedaj je bilo 311 duhovnikov. Takrat je imela župnija Sv. Jurij ob Ščavnici sama 27 duhovnikov in istega leta 3 novomašnike.

Ob petdesetletnici (leta 1909) pa je že bilo drugačno razmerje v teh župnijah novega dela lavantinske škofije, v pastirovanju 142 duhovnikov (19 prostorov praznih), 7 umirovljenih, v Mariboru pa 52 gospodov v raznih službah, tedaj skupaj 204 duhovnikov.

V sekovski škofiji je še bilo do 50 duhovnikov Slovencev, katerih število pa se je do danes znatno skrénilo. Mnogi še imajo slovenska imena, kar je znamenje, da so njih stariši slovenskega rodu, bili na Nemškem v službah, tam rojeni sinovi pa postali — Nemci s slovenskim imenom.

Želimo, da bi še Slovenske gorice ostale rodovitni in zlahtni duhovni ograd lavantinski škofiji.
S Biserjanski.

Gospodarski napredek Sibirije.

Slovinci imamo več napak; ena izmed teh napak je tudi ta, da druge slovanske narode, zlasti severne Slované, radi gledamo skozi nemška očala. In kar nam oznanjujejo nemški listi in pišejo nemške knjige, tisto pobereмо in verjamemo kot gotovo resnico. Zato bi bilo želeti, da bi vesti o drugih Slovanih vsaj naši prvi listi zajemali iz prvotnega vira, to je, iz publikacij dotičnih slovanskih narodov samih. Nemci so do Slovanov vedno pristranski in malokedaj poročajo čisto objektivno resnico.

Spominjam se še iz gimnazijskih let, ko nam je profesor razlagal zemljepis Sibirije. Seveda je dotični mož zajemal iz pristnih nemških virov. Dolgo časa sem si predstavljal Sibirijo kot neizmerno snežno planjavo, kjer živijo bedno življenje ruski izgnanci. In v našem priprostem ljudstvu je še dandanes ukoreninjeno to mnenje. Pod imenom Sibirija si predstavlja nekaj strašnega in groznega.

ci in Italijani v Primorju in uspeh, da so prišli tudi Nemci v mestni zastop v Gorici. Oba naroda, ki imata za seboj eden celo cesarstvo, drugi celo kraljestvo, se borita proti nam in nam napovedujeta — boj!

Dohodkov je imelo društvo v lanskem letu K 1.417.014, za 17.000 K več nego prejšnje leto. Članov je 432.379. Stroškov je bilo 1.772.823 K. Torej več nego dohodkov.

Kakor se daje sklepati iz besed, govorenih na občem zboru, bo Schulverein v Nemčiji ustanavljal podružnice, da bi dobival kolikor mogoče dosti denarja za ponemčevanje avstrijskih Slovanov. Tako delajo za Veliko Nemčijo, ki bi naj segala do naše Adrije. V Veliki Nemčiji pa ni prostora za Avstrijo, koje obstanek je odvisen od tega, ali ostanejo na jugu monarhije Slovani, ali pa se bodo morali umakniti Nemcu, boritelju za Veliko Nemčijo!

Albanske homatije.

Vsa poročila iz Albanije soglašajo v tem, da je položaj v Albaniji še vedno zelo resen. Vstaši se še koncentrirajo v Tirani in Sijaku. Le slaba je tolažba, ki jo širi „Albanische Korrespondenz“, da bo vstašem kmalu zmanjkalo denarja in da se bodo že v kratkem pričela dela na polju. Kar se tiče Esađa, je on ba je izjavil v nekem intervjuu, da ni izključeno, da se bo vrnil v Drač, če ga bo knez poklical. Slej kot prej je njegov zvesti služabnik, ki ga smatra za pravega moža na pravem mestu. Tudi se mu ne zdi položaj tako kritičen, kakor se opisuje v Evropi. Čisto mohamedansko gibanje se mu zdi ravno tako brezupno, kakor namen spraviti na albanski prestol sina sultana Abdul Hamida. Esađ namerava poleti prepotovati celo Evropo. Ne mara se oficijelno vtikati v albansko politiko, obiskal pa bo več evropskih politikov in jim pojasnil sedanji položaj v Albaniji. Neoficijelno pa pravi, da bo delal kot veščak in poznavalec razmer v Albaniji na to, da se prestriže rivaliteta med Avstrijo in Italijo, da se zednijo vstaši in da se umiri Albanija.

Albanski kabinet.

Novi albanski kabinet, ki naj vsaj na zunaj predstavlja nekako albansko vlado, se je sestavil sledeče: Turkhan paša ministrski predsednik, Prenek Bib Doda zunanje ministrstvo, Mufid bej pravosodstvo, Turtullis naučni minister, finance vodi Nogga, poljedelstvo Abdi beg Toptani, notranje posle Akcif paša, javna dela, pošta in brzojave pa Midhad Frasher.

Splošen položaj.

Kljub temu, da zopet eksistira kabinet, pa je položaj v Albaniji nevzdržljiv in bo treba ukreniti čisto kaj drugega, da se obdrži Albanija vsaj še kot taka. Najbolj je presenetilo albanske in tudi druge kroge, da sta zavrnila prošnjo albanske vlade, da bi se odposlal oddelek mednarodnega vojaštva iz Skadra v Drač tudi Angleška in Nemčija. Francoska pa pravi, da ji je vse eno, kaj učinijo v in za Albanijo. Drač bo ostal vsled tega bržkone brez pomoči, položaj kneza Viljema je obupen. Tudi Epiroti še niso pomirjeni; protokol, ki je sestavljen na otoku Krfu glede epirotskega vprašanja, je brezpomemben, dokler ga ne potrdijo vse velesile. Šele ko bo ta protokol potrjen, se snide kongres Epirotov, ki bo sklepal o sprejemu tega protokola. Položaj v Draču je neiz-

premenjeno resen, toda ni povoda za kako razburjenje. Stoji, da je bilo agresivno postopanje proti Esađu in njegovim pristašem političen in taktičen pregrešek, ki je že itak nejasno situacijo še bolj zmedel. Kmetiško gibanje ima popolnoma mohamedanski značaj.

Vstaši zavzeli Krojo.

V torek, dne 2. t. m., so se uporniki polastili mesta Kroje. Po čisto kratkem boju so se morale še knezu zveste oblasti s posadko 55 orožnikov umakniti v trdnjavo, kjer pa potem ni več prišlo do novega boja. Ko so jim vstaši razdrli vodovod, so morali ujetniki mesto zapustiti. Šli so nemoteno čez Kalmeti v Alessio in se odtod prepeljali v Drač.

Severna Albanija se pripravlja na upor.

Tudi v severni Albaniji, zlasti pa v Skadru, se pojavlja jako sumljivo gibanje in postaja položaj vedno opasnejši. Voditelji muslimanskih severoalbanskih plemen so že pridobili prebivalstvo za obnovev turškega režima v Albaniji in pozivljajo javno, naj se tudi severni Albanci upro knezu Viljemu. V Skadru so oblasti prišle na sled važni zaroti, ki je imela namen, provocirati v mestu nemire in povzročiti masacre med kristijani in muslimani. Hišne preiskave pri raznih muslimanih so namreč dognale, da so hoteli muslimani naznaniti „kryavi dan skadrski“ z istočasnim razobešenjem turških zastav na vseh muslimanskih hišah. Med katoškimi in muslimanskim prebivalstvom severne Albanije se pojavljajo vedno ostrejša nasprotstva. Bati se je, da izbruhnejo vsak čas verski izgrede. Odhod katoliških Malisorov v Drač je zopet muslimansko prebivalstvo silno razburil. Pristaši kneza Viljema z mrzlično naglico razdeljujejo med katoliška plemena severne Albanije moderno orožje in municijo.

Odpoklic avstrijskega in italijanskega poslanika iz Drača.

Avstrija in Italija nameravata v kratkem odpoklicati iz Drača svoja poslanika barona Löwenthala, oziroma Aliottija, kojih spori in ljubosumnost so povzročili v zadnjem času razne avstrijsko-italijanske difference v Albaniji. Tudi dvorni maršal kneza Viljema, pl. Trotha, ki se nahaja sedaj v Berlinu, se baje več ne vrne na svoje mesto. Odslovil pa je knez Viljem že svoja dosedanja svetovalca, avstrijskega konzula Buchbergerja in italijanskega kapitana Castoldija. Vzrok odslovitve obeh svetovalcev obstoji v tem, da se je baje knez Viljem prepričal, da je bil kapitan Castoldi v stikih z vstaši, katere je tudi še hujskal k pohodu proti Draču. Castoldi je radi tega moral zapustiti svoje mesto na albanskem dvoru, iz paritete pa je moral vzeti potem slovo seveda tudi avstrijski svetovalec kneza Viljema, konzul Buchberger.

Velesile proti mednarodni akciji v Draču.

Ponovnim prošnjam Avstrije in Italije glede odposlanja mednarodnega detašmaja v Drač velesile niso ugodile. Nemčija je proti taki novi albanski avanturi, Anglija pa je predlog kar direktno odklonila z motivacijo, da je sedanji muslimanski upor strogo notranja zadeva Albanije, v katero druge evropske države ne smejo posegati. Zunanji minister sir Edvard Grey je izjavil, da je sedaj položaj v Albaniji čisto drugačen, kakor takrat, ko so bile odposlane mednarodne čete v Skadar. Takrat Albanija še ni imela svojega kneza, še ni bila konstituirana,

ampak je bila le nekaj diplomatski pojmi, dočim je sedaj že samostojna država, v katere politiko se Anglija noče vmešavati. Ker ste pa Rusija in Francija izjavili, da prepuščate prvo besedo glede Albanije — Angliji, je smatrati sedaj celo avstrijsko-italijansko akcijo za Drač za popolnoma ponesrečeno.

Vstaši se pripravljajo na naskok na Drač.

Iz Drača prihajajo vesti, da je mesto Elbasan že od vseh strani obkoljeno od vstašev. Posadka, ki je jako maloštevilna, se ne bo mogla več dolgo braniti in je vsak čas pričakovati padca mesta. V Drač so tudi prispele vesti, da se vstaši, ki se nahajajo pred Šjakom, že pripravljajo na naskok na Drač. — Čete kneza Viljema radi tega z mrzlično naglico utirjujejo mesto.

Arnavti se pripravljajo na pohod proti Skadru?

Kolikor je mogoče posneti iz poročil, ima cela albanska vstaja značaj verskega gibanja, ki postaja vedno večja in se izpreminja v versko vojsko. Cela srednja in južna Albanija se je dvignila in je oborožena. Mohamedanci na obeh straneh Črnega Drina zapuščajo svoja sela in polagoma korakajo proti — Skadru. Nikomur ni jasno, kaj se zgodi, če pride do spopadov pred Skadrom.

Politični pregled.

§ 14.

Uradno glasilo avstrijske osrednje vlade „Wiener Zeitung“ z dne 3. t. m. objavlja sledeče navedbe, izdane na podlagi § 14:

1. Naredba glede izpremembe postopanja v državljskih pravnih zadevah. (Novela o razbremenitvi sodišč.)

2. Naredba o delitvi katastrskih parcel in pa vknjižbe nakupa nepremičnin z malo vrednostjo.

3. Naredba glede izpremembe zakona z dne 23. maja 1883 o evidenci katastra zemljiškega davka. Ta novela je v zvezi s prejšnjo ter naj služi za to, da se bo v bodoče kataster zemljiškega davka vjemal z zemljiško knjigo.

Državni proračun.

Istega dne, namreč 3. t. m., ko je vlada pokazala, kako brezpotreben ji je parlament, ko je izdala na podlagi § 14 tri naredbe, o katerih poročamo na drugem mestu, istega dne objavlja uradna „Wiener Zeitung“ tudi državni proračun za leto 1914-15, ki ga je poslala vlada poslanski zbornici v praznem upanju, da se bo mogel državni zbor v doglednem času zopet sestati. Proračun obsega celo leto od 1. julija 1914 do 30. junija 1915 ter izkazuje 3.460.726.156 K izdatkov in 3.460.987.902 K dohodkov, torej za okrog 318.545.014 K več izdatkov in za 318.496.363 K več dohodkov, kakor leta 1913. Razredna loterija nese državi okroglo 14.000.000 K. Dohodninski davek je za 36.700.000 K večji, davek na žganje za 35.900.000 K. Odkazi kronovinam iz direktnih davkov so narasli za 6.500.000 K, iz davka na žganje za 33.000.000 K proti letu 1913. Direktni davki so narasli za 50.2 milijona K, užitnine za 45.8, koleki, takse i dr. za 8.5, davek na vozne listke za 2 in carina za 9.7 milijona K. Monopoli (tobak, sol, loterija, razredna loterija) kažejo za 91.7 milijona več dohodkov, državne železnice za 22.3, pošta in brzojav za 20.9, druga podjetja za 2.8 milijona K več. Skupaj je za 250.6 milijona K več dohodkov, kakor leta 1913. Izdatkov

Toda Sibirija — Rusi ji pravijo Sibir — je dandanes, odkar jo veže železnica zlizobraženim svetom, čisto drugačna kot so nam jo Nemci slikali še pred nedavnim časom. Res je, da so Rusi tja pošiljali hudodelnike in politične grešnike in jih še dandanes pošiljajo. Radi tega pa bi še ne bilo treba te dežele tako črno slikati. Francozi tudi pošiljajo svoje hudodelnike v južnoamerikansko Gvajano, koder gospodari malarija in rmena mrzlica. Tega pa, kolikor se spominjam, nam gospodje profesorji niso nič tako črno slikali.

Sibirija je dežela velike bodočnosti in neizmerne bogatstva. Do prave veljave bo prišla še le sedaj, ko jo prereza železnica od Čeljabinska na evropski meji do Vladivostoka ob japonskem morju. In delali so to železnico od leta 1891 do leta 1904; dolžina njene proge znaša 6485 kilometrov. Zdaj delajo več stranskih prog, izmed katerih je najvažnejša amurska železnica na levem bregu reke Amur. Ta-le proga še ni dodelana, radi silnih terenskih težkoč, čeprav je bilo v načrtu, da mora biti gotova do jeseni leta 1912. Zidajo Rusi amursko železnico radi tega, ker se jim v slučaju kakšnega konflikta s Kitajsko ali Japonsko ne zdi varen oni del sirsirske železnice, ki pelje po Kitajskem ozemlju skozi Mandžurijo. Vseh delavcev pri sibirski železnici je bilo nad 70.000 in okrog 30.000 konj, ki so privlačili in odvažali potrebne reči. Dolgost železnih mostov pri železnici znaša 9 verst, lesenih mostov je pa 34 verst. Ena versta je 1 kilometer 68 metrov. Vsaki teden vozijo poleg lokalnih osebnih in tovornih vlakov iz Petrograda v Vladivostok trije ekspresni vlaki, kateri so opremljeni z najmodernejšim komfortom. Vožnja z ekspresnim vlakom iz Petrograda v Vladivostok traja 12 dni.

Uradništvo pri železnici govori samo ruski. To so nemški listi kot posebnost naglašali takrat, ko se je železnica otvorila. Železnica pelje večinoma skozi

same od Rusov naseljene pokrajine, skozi ruska mesta in vasi.

Vseh prebivalcev v Sibiriji je zdaj okrog devet milijonov. Dobro 81% izmed teh je tam rojenih ali pa priseljenih Rusov. Izseljevanje iz evropske Rusije vedno bolj narašča in gotovo ne bo dolgo trpelo, da se bo rusko prebivalstvo v Sibiriji podvojilo. Zato ni čudno, če uradništvo pri železnici govori le ruski, — saj prebivalstvo vseh drugih narodov v Sibiriji šteje komaj en milijon duš.

Za poljedelstvo in živinorejo pride v poštev posebno južna Sibirija, kjer je zelo rodovitna zemlja. Tu se pridelajo velike množine pšenice, rži in ovsa ter se redi na milijone konj, goved ovac. Vse to se zdaj z železnico lahko spravi na svetovni trg. Sibirsko žito in maslo ima že zdaj dobro ime. Produkcija se bo vedno zviševala, ker bo prebivalstvo naraščalo ter se bo vedno več zemlje obdelovalo. Že zdaj pridelava Rusija na leto eno četrtino pšenice, več kot polovico rži, tretjino ječmena in četrtino ovsa vse svetovne žetve. Koliko več bo še pridelala, ko se bodo širne planjave južnosirsirske izpremenile v žitna polja!

Pred vsem pa Sibirija pride v poštev kot bogata zakladnica raznih rudnin, kovin in dragih kamnov. Tu se koplje zlato, srebro, svinec, baker, razne železne rude, premog itd. Seveda se do zdaj še ni delalo v velikem obsegu radi nedostajanja prometnih sredstev. Za naprej pa bo rudokopstvo gotovo zelo napredovalo in razvila se bo velika industrija. Sirsirske vode so bogate raznih rib, katere se prodajajo na vse strani. Tudi precej soli se dobiva celoma iz zemlje, celoma iz slanih jezer.

Prebivalstvo v zadnjem času hitro narašča, — ker se izseljuje iz evropske Rusije. Od leta 1896—1909 se jih je izselilo v južno Sibirijo med Ural in

Bajkalsko jezero 3.186.934. V kirgiški stepi, kjer so pred par desetletji pasli še sami nomadski Kirgizi svoje črede, se dandanes nahaja na stotine ruskih vasi; tu se vzdigujejo mesta, katera še niso zaznamovana na nobenem zemljevidu. Sploh bo v teh krajih v nekaterih desetletjih nastala nova Rusija, katera bo v blagostanju prekašala svojo — evropsko mater.

V manjšem številu se izseljujejo Rusi v vzhodno in srednjo Azijo. Vendar pa tudi tukaj rastejo vasi in mesta, glaseča se na imena slavnih mož, ki so umrli pred nedavnim časom. Glavno meso „terganske oblasti“, najbolj obljudenega okraja v sredi Aziji, je Skobelev, imenovano po onem slavnem junaku, ki se je tako odlikoval pred Plevno. V „semirjenskej (semirečenskej) oblasti“ je mesto Prževalsk, imenovano po najslavnejšem ruskem geografu. Tudi v srednji in vzhodni Aziji se Rusija gospodarsko že močno razvija. Z železnicami in dobrimi cestami je prišlo vse življenje v nov tir. V srednji Aziji prospeva sviloreja, tabak, vinarstvo, sadjereja, posebno prihodnost pa ima pridelovanje bombaža, katerega se vedno več prideluje. Mnogi kraji, ki so bili prej podobni puščavi, so postali rodovitni po umetnem namakanju z vodo.

Tako se prerajajo nekdanje puščave v rodovitna polja, divje stepe v žitnosne njive, in v krajih, kjer so nekdanj gospodarili volkovi in druge zverine, se vzdigujejo lepa mesta in vasi. Res je, da bo velik del severne Sibirije tudi za naprej ostal za poljedelstvo neploden, vendar Sibirija je popolnoma izgubila svojo grozoto, ko se je odprla svetovnemu prometu. Drugi narodi dosti pišejo o gospodarski povzdigi te severne dežele; zato sem tudi jaz ljubim Slovincem napisal te vrstice, da ne bodo več mislili, da sta v Sibiriji le sneg in led.

Pazite na otroke!

pa ima finančno ministrstvo za 139.7 milijona več, od česar odpade na izvedbo službene pragmatike 30, na odkaze deželam 40 in na razredno loterijo 53.8 milijona K. Trgovsko ministrstvo potrebuje za 300.000 K več. Načrt zahteva kreditne operacije v skupnem znesku 222.8 milijonov in sicer 120 milijonov za železnice in 102.8 milijona za specialne kredite vojske in mornarice.

Obisk cesarja Viljema v Konopišču.

Cesar Viljem prispe dne 14. junija v Konopišče na obisk k avstrijskemu prestolonasledniku Francu Ferdinandu. Cesarja bo spremljal veliki admiral pl. T. R. p. itz, znani nemški mornariški organizator. — V francoskih krogih se zatrjuje, da se udeležiti sestanka tudi švedski kralj, ki se mudi sedaj v Karlovih vrtih. Toda z ozirom na dejstvo, da bi imela navzočnost švedskega kralja pri sestanku protiruski značaj, je skoro izključeno, da bi posestil švedski kralj avstrijskega prestolonaslednika istočasno, kot nemški cesar.

Ogrska.

Lučovic Božidar Kossuth je odklonil ponudeno mu mandat svojega brata. Poslanec Julij Kossuth ni hotel sprejeti ponudeno mu vodstvo ogrske neodvisne stranke ter je predlagal za voditelja stranke groat Mihaela Karolyja. Karolyi je bil nato soglasno izvoljen. Kossuthov državnozbornski mandat se ponudi grofu Aladarju Szechenyju ali pa grofu Mihaelu Karolyju.

Avstrija in Italija.

Ne mine več teden, da ne bi vzočerkvni laški nestrpnosti kazali svojih protiaustrijskih mahinacij in svojega zagrizenega sovraštva do Slovencev. Pretežno nedeljo je imela zveza italijanskih učiteljev v Pulju svoj letni kongres. Na tem kongresu je nek profesor Ferdinando Pasini obširno govoril o italijanskem vseučiliškem vprašanju. V svojem govoru je grdo napadal slovenski narod, povdarjajoč, da je narod, ki svoje sile uporablja za neplodovite in barbar ske boje, da je narod, ki se ne brega niti za industrijo, niti za trgovino, niti za umetnost in znanost. Napadal je tudi parlamentarno taktiko slovenskih poslancev napram temu vprašanju. Slednjič so ti ljudje sprejeli dolgo resolucijo, ki protestira (!) proti že znanim dogodkom na Revoltelli, povdarjajoč, da so bili slovanski slušatelji te šole samo njih gosti. In še več! Zahtevali so v posebni resoluciji odstranitev slovenskega deskega učiteljskega iz Gorice v kak slovenski kraj. Kdo torej kali mir v Avstriji? Tisti, ki izživlja, tisti, ki si lasti premoč, med tem ko je pa v resnici v manjšini, privandranec iz kraljestva, privandranec iz rajha — Lah in Nemeč!

Srbija.

Srbsko ministrstvo Pašić je kralju izročilo svojo demisijo.

Francosko.

Francoski kabinet pod predsedstvom Doumergueja je dne 2. t. m. demisioniral. Naslednik Doumerguejev bo bržkone Viviani. Za zunanjo ministrstvo upa pridobiti Leona Bourgeois. Nova vlada ima na programu triletno vojaško službo.

Raznoterosti.

Iz poštne službe. Poštno in brzojavno ravnateljstvo je imenovalo Frančiško Stanonik za poštno oficijantino v Žalcu in Tomaža Kogelnik za oficijanta v Murau, poštarja Otona Šanti pa predstavilo iz Ljutomeru v Arnovž.

Odlikovanje. Cesar je podelil uradnemu slugi Jakobu Novak na Vranskem povodom upokojitve srebrni zaslužni križec.

Jeruzalemsko romanje. Kakor so časniki že poročali, napravijo letos v juliju Hrvati skupno jeruzalemsko romanje. Za tiste, ki jim ta čas ni ugoden, naznanjamo, da prirede letos zopet tudi Tirolci tako skupno ljudsko romanje v času od 10. do 31. avgusta. Sprejme se okoli 500 romarjev ter stane za I. razred 460 K, za II. razred 420 K, za III. razred 320 K. Program je isti kakor pri prvem slovenskem jeruzalemskem romanju, oglasiti se je do dne 15. junija. En lavantinski duhovnik se je že prijavil. — Naslov za informacije je: Palästina-Pilgerverschein in Brixen.

Nemškim buršem, ki so o Binkošti imeli v Mariboru svoj shod, privoščimo njih veselje, osobito ker so se, vsaj kar jih je bilo iz Nemčije, vedli dostojno. Slavje pa je bilo dokaj klaverno; Mariborčani pač nimajo posebnega navdušenja za načrte, ki stanejo novcev in so zato prepuščali burše samim sebi. Ker je vrhu tega ves čas deževalo, niso moglo niti nacionalno zaljubljene gospodične na ulico, da bi pokazale mladim gospodičem, kaj premore mariborsko nemštvo lepega. To bi torej bilo, kar se nas tiče, vse v redu. Tudi nimamo nič proti temu, da so te dni naši kmetje vestno opleli svoje njive in na trgu v Mariboru prodali mnogo tistega slavnega plevela, ki diči pri velenemških veselicah hrabra prsa Mihelnov in Tusneld. Pa smo slišali mnoge izmed tistih, ki so si zataknili šopek tega plevela v gumbnico, pogovarjati se v slovenskem jeziku, temu se nismo prav nič čudili, ker vemo, da pač vsaki najrajši govori v tistem jeziku, ki ga razume. Precej čudno pa se nam je zdelo, da Mariborčani niso premogli drugega slavnostnega govornika, nego protestantovskega pastora. Menda res nimajo nikogar, ki bi bil

hotel ali mogel prevzeti to nalogo, ali pa so hoteli pokazati, da je bil duh vse prirediteljske protestantovski? Ali pa so učinkovali vsi ti razlogi skupno? In nazadnje zastave! Kljub večkratnemu pozivu jih je bilo žalostno malo razobešenih — tužen pozdrav gostom! Izobesili so jih samo gostilničarji in nekateri trgovci, ki so pričakovali od buršev kaj dobička, mestni zavodi ter — čujte in strmite! — c. kr. višja realka! Boječemu ravnateljčku Bittnerčku bi tega smelega skoka v losvonromovski tabor med vsenemce ne bili prisojali. No, pa on že ve, zakaj je vzel v roke vsenemški ščit, a mi tudi vemo, kaj bomo storili, če bo Bittner tako skakal!

„Slovenski Branik“ je bil pred leti časopis, ki smo ga vsi radi jemali v roke. Deloval je v korist obrambe našega naroda proti obmejnimi in notranjim nasprotnikom, s članki, ki zbiranjem statističnega materiala, s pobudnimi vestmi in s pregledom našega obrambnega dela. Njegovo delovanje je sicer veljalo v prvi vrsti agitaciji za Družbo sv. Cirila in Metoda, a se je izogibalo političnemu boju. — Dandanašnji je to postalo drugače: „Slovenski Branik“ ni več kak obrambni list za naš narod, ampak je napadni list na Slovensko Ljudsko Stranko, načelni sovražnik vsake njene kretnje in zasmehovalec vsakega njene pristasa! List bi se moral omejiti na svoje polje. Potem bi dosegel lepih uspehov. Sedanja njegova breztačnost in strankarska zaslepljenost pa odbija njegove naročnike in mu jih bo še več odbila, ako bo nadaljeval svoje pristransko početje in to bo prav! — V zadnji številki se na docela neprimernem mestu, brez vse logične zveze, obregne od govor dr. Susteršiča in dr. Korošca v delegacijah. To sega pa že tudi mirnemu človeku predalet; kajti naj pripada Slovenec tej ali oni nobeni stranki, to mora priznati z vsem ponosom, da sta bila oba govora veličastna poltčen dogodek, tako važen, kakor še morda noben, odkar se borimo za svoje pravice; pokazala sta na historični moment, ko je naša in morda svetovna zgodovina na razpotju! Tudi slepec bi bil moral ob onih govorih spregledati; strankarski zaslepljenosti v Učiteljski tiskarni v Ljubljani pa seveda ne bodo spregledali nikoli! Saj tudi ne vidijo, da s svojim očitnim veleizdajniškim početjem derejo naravnost v pogin! Sami sicer naj dero, a poštenjake in resne mislece naj puste na miru! Toda boli jih lastni neuspeh; zato so iz zavisti sovražni vsakomur, ki ni na njihovi strani, osobito če ima vspeh, kakor baš naša dva govornika, kojih besede je pozorno slušal ves svet — Do tal pomesti bo treba z vsemi izrodki, ki izhajajo iz omenjene tiskarne in njenih nesrečnih podreptnikov!

Četke iz govorice slovenske inteligence Samo dve številki „Slovenskega Naroda“ smo pregledali in že lahko naštejemo kopico izrazov, katerih se ogiba najpriprostejši novodobni človek, ki pa so žalibog pri slovenski liberalni inteligenci še dandanes uveljavljeni. Naravnost nezaslišno je, s kakimi izrazi blatijo zadnji čas slovenski liberalni kulturonosci po svojem časopisu moža, ki je pripravljen vsak hip pomagati posamezniku z veliko svojo roko, moža, ki noč in dan skrbi za dobrobit celega naroda, poslanca dr. Karol Verstovška, moža, do katerega kleveta sebičnosti sploh seči ne more. Na ves glas mu očita jo „denuncijantstvo“, pa sami ne vedo zakaj. A pač? Samo radi tega, da bi preslepili svoje vernike in očrnil pristasa S. K. Z. Dalje „izpridenost“, „izdajalstvo“, „lump!“ etc. Vsa javnost je mnenja, da more tako natolečevanje priti le iz nesramnih ust slovenskih liberalcev in od kakega skrajno neotesanega — drvarja. Gospod poslanec naj se ne ozira na besede ljudi, katerim je bilo že zdavno izdano ubožno spridevalo pameti, ampak naj trdno kot do sedaj stoji vsak čas na braniku za naše narodne in ljudske pravice kot neustrašen bojevnik.

Dr. Korošec v delegacijah. Naši slovenski delegati dr. Korošec, dr. Susteršič in dr. Krek so v ravnokar zaključenem delegacijskem zasedanju vzbujali s svojimi globoko zamišljenimi in pomembnimi govori splošno pozornost. Naš dr. Korošec pa je posebej skrbno sodeloval v raznih odsekih. O delovanju dr. Korošca piše ljubljanski „Slovenec“ med drugim: „Pa dr. Korošec! Najprej neumorna delavnost njegova. V treh odsekih vedno na svojem mestu, v bosenskem celo poročevalce, zato pa tudi v javnih sejah vsestransko delaven in skrben za vse, kar more koristiti narodu, ki mu zdaj vodi državnozbornsko politiko. Duhoviti govor o zunanji politiki, ki je v njem pokazal podlago za rusko agitacijo na Ogrskem in obenem svaril, naj se va-njo ne zanaša geslo boja germanstva, združenega z Romani in Lahmi proti slovanstvu, so komentirali vsi listi; madžarski so se posebno obširno pečali z njim in Berthold je obširno odgovarjal in poudarjal, da pač zunanja politika ne more prezreti velikega števila Slovanov v monarhiji in da vsled tega ne sme imeti protislovanske smeri. Dr. Korošca srečamo v vojni razpravi, v razpravi o vojaških dobavah, o mornarici, povsod na braniku za naše narodne in ljudske pravice, povsod neustrašenega bojevnika proti nemški in madžarski narodni nestrpnosti. Do njega kleveta sebičnosti sploh seči ne more; tudi najzagrizenejši sovražnik si tega ne upa zlagati. Njegov ugled v delegaciji je močan; upoštevajo ga, cenijo ga, recimo več: radi ga imajo vsi, ki ga poznajo.“

Avtomobilna zveza Brežice—Kozje—Grobelno. Z rednimi vožnjami prične se zanesljivo v ponedeljek, dne 8. t. m., in sicer bode vozil do dne 15. t. m. sa-

mo eden avtomobil, ki odhaja iz Brežice ob pol 6. uri zjutraj ter doide v Grobelno ob 10. uri dopoldne — popoldne pa odhaja iz Grobelnega ob 1. uri in pride v Brežice ob 9. uri zvečer. Od dne 15. t. m. naprej bode vozil še drugi avtomobil, ki odhaja iz Grobelnega ob 5. uri zjutraj ter pride v Brežice ob 9. uri dopoldne, popoldne odhaja pa iz Brežice ob 2. uri 50 minut in pride v Grobelno ob 6. uri 50 min. zvečer. — Brežski, kozjanski in šmarski okraji bodo zvezani torej med seboj in železnico z dvakratno vožnjo tja in nazaj. Družba nabavila si je sedaj dva moderna avtomobila z 23 sedeži in 35 konjskimi silami, naročila je pa, že tudi tretjega, tako da bode pod vsaki pogojem vzdrževala redni osebni in poštni promet, ki se je družbi tudi poveril od strani poštnega ravnateljstva. Ljudstvo vseh slojev z navdušenjem pozdravlja to podjetje, tem bolj ker je v rokah vodstva in družabnikov, katerim gre v prvi vrsti za to, vsaj deloma zadostiti gospodarskim potrebam teh treh v prometnem oziru popolnoma zanemarjenih slovenskih okrajev in pospešiti tujski promet, ne pa le morebiti z visokimi cenami iskati dobiček. Želeti je, da se ga ljudstvo vsestransko poslužuje, da bo v kratkem mogoče začasne vozne cene še izdatno znižati!

„Vestnik Slovenske krščansko-socialne zveze“ je pričel izhajati v Ljubljani kot skupno glasilo vseh Slovenskih krščansko-socialnih zvez. Izšli ste 1. in 2. številka, ki obsegata 74 strani. Na „Vestnik S. K. S. Z.“ mora biti naročeno vsako naše izobraževalno društvo, vsak naš organizator, vsak naj pa še tudi duševno sodeluje! V „Vestniku“ dobivate načrte za predavanja, „Vestnik“ bo vodil do večje izpopolnitve naše pevске zbornice, dramske odseke, tamburaške zbornice, prinaša celo vrsto praktičnih nasvetov in navodil za društveno delovanje. Naročnina samo 3 K za šest števil, ki vse zidejo še letos. Tretja številka izide sredi meseca junija. Zato naj vsako društvo in sploh vsak, ki se namerava naročiti na „Vestnik“, takoj pošlje 3 K Slovenski krščansko-socialni zvezi v Ljubljano, ker je že v par dneh treba določiti število natiska tretje številke.

Nemški tabor v Celovcu. Dne 21. t. m. se bode vršilo v Celovcu veliko nemškonacionalno zborovanje za alpske in primorske dežele. Nemški listi pravijo, da je to zborovanje zato tem večje važnosti, ker so v zadnjem času Slovenci po gotovem načrtu začeli naskakovati Koroško in ker je koroško prebivalstvo na zadnjem celovškem nemškonacionalnem zborovanju odločno nastopilo proti tem slovenskim naskokom, ki bi mogli občutno ogroziti narodnostni mir na Koroškem. Tega velikega nemškonacionalnega zborovanja se udeleže nemški svobodomiselnih poslanci in mnogoštevilni zaupniki iz vseh dežel južno od Donave. V Celovcu se je ustanovil pod predsedstvom poslanca Doberniga poseben odbor, ki vodi vse priprave za to zborovanje. — Pa je res lepa ta! Koroški Slovenci, ki branijo le še ostanke svojih zakonito zajamčenih pravic in se morajo boriti za vsako najmanjšo malenkost, ki je drugje, samo na Koroškem ne, umljiva sama po sebi, koroški Slovenci sedaj napadajo in naskakujejo ter ogrožajo narodnostni mir na Koroškem. Ovea kali vodo volku! Nekaj pa je vendar značilnega pri vsej tej stvari. Vse dežele južno od Donave morajo sodelovati, da bi ukrotile one koroške Slovence, ki jih po mnenju raznih nemških hujšakcev niti ni. Je pač vendar še nekaj moči v koroških Slovencih, da je treba proti njim — takega nemškega napora!

Kardinalu dunajskemu knez nadškofu dr. Pißlu je prinesel dne 2 t. m. papežev odposlanec, mons. Cherubini, kardinalski baret. Zanimivo je o paliju, ki ga bo tudi sedaj dobil kardinal dr. Pißl, to, da mora za kardinala prositi za znak novodobljene nadškofijske časti le nek drug kardinal. Tako je prosil v konzistoriju kardinal van Rossum za palij za dunajskega knez nadškofa, ki je bil šele po konzistoriju z dne 5. decembra 1912 povišan v nadškofa. Palij je simbol dobrega pastirja, pripravljen iz volne onih jagnet, ki so blagoslovljene na praznik sv. Neže v S. Agnese fuori le mura. V znak duhovne edinosti s papežem je shranjen nato, predno se pošlje novemu nadškofu, eno noč na grobu sv. Petra v oni umetni zlati skrinji Benvenuta Cellinija. Nadškofu denejo palij ko umrje s krsto skupaj v grob.

Socialna demokracija na Hrvatskem nazaduje. Kakor po celem svetu, tako je tudi na Hrvatskem odklenkalo socialnodemokratskemu gibanju. Leta 1911 je bilo včlanjenih po njihovih družtvih 7182 udov; leta 1912 že 5538 in leta 1913 še 5188. In ravno tako gre rakovo pot društveno premoženje. Leta 1912 so imeli 15.345 K, leta 1913 pa le še 10.136 K premoženja.

Dr. Kukovec oznanja svoj narodno-gospodarski program! Na „shodu“ južnoštajerskih obrtnih zadrug v Ljutomeru je bilo. Tam je bil „obrtnik“, narodno-napredno-slovensko-svobodomiselnno-profiterikalno-liberalen poslanec dr. Kukovec. In zgodilo se je, da so brnele iz njegovega grla besede: Slovenski narod nima več bodočnosti v kmečkem stanu, ampak v industriji in obrti! Tako omalovaževati najvažnejši stan v slovenskem ljudstvu je nelepo in za politika neodpustljivo. To je prvi njegov shodarski greh. — „Rešila nas bo veleindustrija“, to je bila njegova druga trditev, vredna prve. Saj je veleindustrija — najhujši sovražnik male obrti, ki da velikemu delu slovenskega prebivalstva vsakdanji kruh. Nespamet-

Požari se pojavljajo!

no in posameznika, kakor tudi za cel narod naravnost škodljivo je, ogrevati se za veleindustrijo, ki je v rokah židov in nikdar sitih Nemcev. Če bi smeli rabiti Kukovčev izraz na mariborskem shodu, bi morali reči, da bi obrtniki „zacvillili“, če bi se izpolnile Kukovčeve želje po veleindustriji. Tak je ta prijatelj obrtnikov!

Habsburgovci — Slovenci? Kakih 9 kilometrov od Koblenza ob Renu v Švici leži mestece Windisch-Altenburg, Starigrad, v katerega okolici je stal grad Habsburg. Tudi imena drugih krajev v bližini kažejo slovensko naselenje, na primer: Fahrwindisch, Herrnach, Schinznach, Sissach. Ako je stal grad Habsburg sredi slovenskega ljudstva, je mogoče in tudi zelo verjetno, da so bili tudi plemiči slovenske krvi!!

Koliko nas stanejo naši poslaniki. V proračunu zunanjega ministrstva nahajamo zelo interesantne postavke. Kakor znano, je diplomatični poklic eden izmed najtežavnejših, marveč tudi najdražji ne samo za posameznika, temveč tudi za državo. Naša Avstro-Ogrska izda za svojih 33 misij v inozemstvu dva in pol milijona kron na leto. Poslaniki pri velevladstvih tripelentente, torej poslaniki v Parizu, Londonu in Petrogradu imajo najvišje plače, namreč po 120.300 K na leto. Takoj na to sledi poslanik za Italijo s 111.300 K, za Nemčijo s 106.300 K, za Turčijo s 105.000 K in konečno za Španijo s 103.200 K. Zelo drag je poslanik, ki ga ima Avstro-Ogrska še sedaj v „apeževi državi“, ta anahronizem stane še celih 93.200 K. Cenejši so poslaniki za Japonsko in Združene države, ki stanejo samo po 80.000 K. Poslanik za Bavarsko dobiva 44.900 K, v Pekingu 45.600 kron, za Bolgarijo, Rumunijo, Mehiko in Brazilijo pa po 40.000 K, tem slede poslaniki za Argentino, Chile, Peru, Bolivijo, Siam, Perzijo, Belgijo, Švedsko, Saksonska itd. po 30.000 K do 35.000 K. Poslanik za Srbijo dobiva 29.000 K, za Švico, Portugalsko, Črnogor in Albanijo po 26.000 K. Po ceni je poslaništvo v Egiptu, ki velja bagatelo 7000 K na leto. Omeniti pa moramo še, da dobiva zunanji minister 24.000 kron plače in 67.200 K funkcijske doklade na leto. Če pomislimo, da je bila naša zunanja kupčija v zadnjem času zelo slaba, tedaj so investicije precej visoke. In po trgovskih načelih bi se moral obrat precej skrečiti, posebno na tržiščih tripelentente, kjer so bili že mnogokrat blizu statusa krیده. Sicer pa tudi v tem oziru ne preostaja drugega, nego še nadalje plačevati in upati, da bo umetnost naših diplomatov vendar enkrat toliko vredna, kolikor velja.

Poštna tatvina 127.900 K. V Trstu se vrši te dni pred porotnim sodiščem dolga obravnava o neki veliki, dne 11. decembra 1913 na poštne uradu v Trstu izvršeni tatvini v znesku 127.900 K. Te tatvine je obdolžen višji poštni oficijal Fran Bjekar. Na obravnavo je pozvanih 49 prič; obtoženca zagovarja odvetnik dr. Robba. O izidu te obravnave bomo poročali.

Pazite na ogenj! V zadnjih treh letih se požari silno množijo. Dan za dnem dobimo poročila o kakih strašnih požarnih nesrečah. Naša lepa Spodnja Štajerska spada žalibog med dežele, v kateri so požari najgostejši. Koliko našega imetja gre v pepel! Koliko strahu, solza in truda, predno si pogorelec postavi svoj dom. Prečastito duhovščino in merodajne faktorje prosimo, naj opozarjajo naše ljudstvo, da pazi na ogenj. Največ požarov nastane po otrocih in po neprevidnosti. V Sagojcih, okraj Ptuj, na primer so dne 18. marca t. l. zažgali otroci pri Fr. Vojsku, hišna štev. 8. Ogenj je hitro poskočil na streho h. št. 4, last Jakoba Polanec. Pogorelo jima je vse splotje, žito, krma, obleka, pohištvo itd. Zavarovana sta bila pri domači slovenski Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki je znana po pravični cenitvi in po točnem izplačilu zavarovalnine. Zato naš domači zavod prav toplo priporočamo! Naše p. n. bralce prosimo, da naj blagovolijo opozoriti svoje sosede in pa znanca na tožadnevne notice in inserate v našem listu, da se preprečijo vsaj kolikor toliko strašne požarne nesreče v naši mili domovini!

Za Slovensko Stražo je darovala Marija Suskoj v Celju namesto venca na grob g. dr. Mlakarja 20 K, g. Mart. Skerbeca 20 K in g. Janeza Skuhala 20 K, skupaj 60 K. Prišrna hvala! — Tončka Koderič v Podsvetju je poslala več tisoč obrazilnih poštinih znamk. — Gdč. Ana Kalušnik v Mariboru je poslala 2475 lepo urejenih obrazilnih poštinih znamk. Hvala! — Za Slovensko Stražo je nabral mladenič Fran Sagaj na obnem zboru gasilnega društva v Noršincih 6 K 3 vin. V posne-manje!

Novi brevir in sicer Pustetov je že izšel v velikosti 18? Vendar za lavantinsko duhovščino bi bilo jako neprimerno, si ga zdaj naročiti. Lavantinski proprij se bode namreč popolnoma izpremenil in je sedaj v Rimu, da ga sv. Stolica potrdi. Res škoda bi bilo, si omisliti zdaj nov brevir s starim proprijem, ki bo postal čez par mesecev popolnoma nerabljev. Denar bi bil naravnost izvržen. Novi brevir se bode mogel naročiti po domačem podjetju, to je po tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Tiskarna naročila že zdaj sprejema, a izvršila jih bode šele tedaj, ko se bo dobil tudi novi proprij.

Obred in molitve pri procesijah s sv. Rešnjim Telesom. Pod tem naslovom je izšla majhna a priročna molitvena knjižica, ki ima namen pospeševati češčenje presv. R. Telesa pri slovesni procesiji na Telovo, ob žegnanih in posebno pri onih obhodih z Najsvetejšim, ki se vrše vsako nedeljo po Telovem do goda sv. Jerneja. Zato podaja kratek poduk o pomenu in namenu teh procesij in obredov ter slovensko besedilo vseh molitev, evangelijskih itd., katere takrat molijo ali poje duhovniki. Pridjana je „sv. maša“ in „molitvena ura“, ki je v posameznih molitvah tako razdeljena, da se lahko molj menja je v dveh zborih, kakor n. pr. molijo duhovniki svoje dnevne, vigilije itd. Ravno zato se je knjižica že upeljala za skupno molitev ob „Večni molitvi“ in drugih pobožnostih v čast presv. R. Telesu. Izdaja z zlato obrezo je po popolnoma razprodana, z rdečo obrezo pa se knjižica dobi v Cirilovi tiskarni v Mariboru, Koroška cesta štev. 5, za 50 vin. Denar se naj pošlje naprej.

Empress of Ireland.

Uradna lista rešencev ponesrečenega parnika.

Družba Canadian Pacific Railway je objavila uradno listo rešenih potnikov III. razreda. Med rešenci je 21 avstro-ogrskih podanikov in sicer: 4 iz Krakovega, 1 Tarnopola, 6 iz Černovca, 2 iz Budimpešte, 2 iz Temesvarja, 1 iz Szegečina, 1 iz Kašove, 3 iz Silleina in 1 iz Zagreba. Rešence so odpeljali s parnikom „Corsika“ v Glasgow, kjer bodo dobili obleko in potnino za domov.

Sožalna izjava grofa Berchtolda.

Naš zunanji minister grof Berchtold je poslal v imenu avstrijske in ogrske vlade angleškemu kabinetu avstrialno brzjavko povodom katastrofalne nesreče parnika „Empress of Ireland.“

Druga verzija o vzroku nesreče.

Po prvih vesteh, ki so prišle iz Amerike in ki smo jih prinesli tudi mi, je bila vzrok te grozne pomorske nesreče gosta neprodorna megla. Zadnji „Times“ pa poročajo iz Montreala sledeče: Kapitan norveškega parnika „Aden“, njegov prvi častnik in pilot potrjujejo pod prisego, da je vozil parnik „Empress of Ireland“ popolnoma brez smeri in da je laval od desne na levo, kakor da bi vozil brez krmila. To so opazili na parniku „Aden“, komaj 30 milj od mesta nesreče. Parnik „Aden“, ki ga je srečal, se mu je komaj umaknil.

Preiskava.

Družba C. P. R. C. poroča uradno, da je že odredila natančno in strogo preiskavo, ki se bo pričela dne 9. junija v Quebecu. Kakor poroča korespondenčni biro, je dne 3. t. m. sprejela tudi poslanska zbornica predlogo glede komisije, ki naj bi preiskala nesrečo.

Kaj bo s parnikom?

„Times“ poročajo, da se bo skoro gotovo posrečilo potegniti „Empress“ iz vode; leži namreč ob plimi 29 niti globoko (nit = 1.829 m), med tem ko je za časa oseke le 9 niti do najvišjega parnikovega dela. Če to ne bi bilo mogoče, trdijo strokovnjaki, da se mora parnik razstreliti, ker ogroža plovbo po tej reki.

Posestnika parnikov se tožita.

„Canadian“ je vložila tožbo proti „Storstead“ za poravnavo škode, katero ji je „Storstead“ povzročila in ki znaša 2.000.000 dolarjev. Nasprotno je pa tudi „Storstead“ napravila tožbo proti „Canadian“ ravno tako radi škode, katero ji je Canadian povzročila v znesku 50.000 dolarjev. Tožbo utemeljuje z nemarnostjo v navigaciji ponesrečenega parnika „Empress of Ireland.“

Štajersko.

Mariborske novice.

Pisмени zrelostni izpiti na c. kr. gimnaziji v Mariboru se vrše prihodnji teden, počenši s pondelkom, dne 8. t. m.

„Deseti brat.“ Abiturijenti c. kr. gimnazije uprizorje v Narodnem domu v nedeljo, dne 14. junija, predstavo „Deseti brat“, s petjem in godbo v prid dijaški kuhinji. Med odmorji svira pomnožen dijaški orkester. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Z ozirom na dobrodelni namen se gosti uljudno vabijo in preplačala hvaležno sprejemajo.

Gostovanje ljubljanskega gledališkega ensembela. Danes, dne 5. junija, je poslovilna predstava. Vprizori se duhovita in zabavna komedija „Vrag“, zopet z g. M. Skrbinkom v naslovni in sila zanimivi vlogi „vraga“, pravega peklenščeka iz — podzemlja.

Burschentag. Buršovski shod v Mariboru se je dokaj slabo obnesel. Sprevod po mestu na nedeljo dopoldne je bil žalosten in bi bilo boljše, tako priznavajo vsi udeleženci, da ga sploh ne bi bilo. Skušajo se sicer malce potolažiti in zavračati krivdo na deževen dan, češ, ni nam bil naklonjen Jupiter Pluvius. Ali kaj škodi dež, kjer je pravo navdušenje, kjer je pravo zanimanje, ki kipi iz polnega srca? In ni nič čudnega, če je to v Mariboru za burše že popolnoma izginilo; kajti kdo pa se bo navduševal še za ljudi, ki prihajajo k nam z razrezanimi obrazi, rdečimi nosovi, zabuhlimi lici in nepoštenimi mislimi?! „Marburgerca“ pravi, da bi vse bilo dobro, da se ni pred mestno hišo pripetil prizor, ki je še dva dni in dve noči vzburjal razne mestne nemškonacionalne — zagrizneže. Ko se je ustavil „slavnostni“ sprevod pred mestno hišo — čujte in strmite! — balkon, okna, vse je bilo prazno, nikdo izmed visokih gospodov ni počastil teh čudnih kulturonoscev s svojo navzočnostjo. Uradni sluga je prodajal na enem oknu zijala... Tolažili pa so se gospodje in gospodiči s tem, kar je najbolj po ceni, namreč z zabavljanjem proti Slovincem in Slovanom ter proti katoličanom. Pa niti to ni zadostovalo, tudi Avstrija je morala trpeti. Na slavnostnem govoru je namreč nek mladi nemškonacionalen vročerkvež izdal težnje avstrijskega nemškega nacijsionalstva, ko je začel paroli: Los von Österreich! In tako društvo ima še pravico, da obstoja v Avstriji?! In kar je najgrše, ravno ti kričači vpijejo po svojih nacijsionalno zagriženih glasilih, da smo mi Slovenci taki, kot so sami, namreč veleizdajalci. Kdo med Slovencev je še kedaj zaklical „Los von Österreich“? Tako hinavstvo je proti vsaki časti, in potenceirano je hinavstvo z dejstvom,

da smo o azili na njih prsih na črno-rudeče-rumenem dnu napis „Ehre.“ Ti ljudje ne marajo, kakor je omenil slavnostni govornik, črno-rumene Avstrije, — „ki nosi na sebi zatohlost preteklega časa“, temveč nemško Avstrijo, ki ljubi in čast Nemčijo, po domače povedano, ki je štifelnknecht Nemčije! No, lepi Avstrijci! Lieb Vaterland, magst ruhig sein!

Flottenverein je imel na Scherbaumovi hiši reklamno tržico s podobami avstrijskih bojnih ladij; njegov namen je agitirati za pomnožitev avstrijske mornarice. Ko pa so bili o Binkošti nemški burši v Mariboru, je zjutraj šipa te tržice ležala razdrobljena na tleh, podoba pa raztrgana. Sedaj pa je celo tržica izginila. Tudi uspeh nemškega Burschentaga!

Maribor. Podružnici Slovenske Straže v Mariboru in pri Sv. Sv. Magdaleni vabita na veliko ljudsko veselico v spomin 500letnice ustoličenja koroških vojvod, ki se vrši v nedeljo, dne 7. junija, na vrtu gostilne g. Reibenschuh na Pobrežju pri Mariboru. Spored: 1. Pozdrav. 2. Deklamacija. 3. Slavnostni govor. Dr. Anton Korošec. 4. Petje. 5. Prosta zabava s petjem, godbo in raznimi drugimi zabavami. Sodelujejo razna društva, na primer: pevski zbor mariborskega Orla, pevski zbor Slov. Straže pri Sv. Magdaleni, noški pevski zbor itd. Pot na veselilni prostor: od novega mariborskega dravskega mostu na desnem bregu Drave 15 minut. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev za osebo. — Slovenci in Slovenke iz Maribora, bližnje in dalnje okolice, pridite v obilnem številu!

Celjske novice.

„Deutsche Wacht“ ponavlja laži lista „Marb. Zeitung“, ki je trdila, da je neki župnik v Dravski dolini imel na vratih napis: „Nemškutarjem in pesam je ugod prepovedan!“ Na opombo mariborskega lista „Volkszeitung“, da je že prestava „Marburgerce“: „Deutschen und Hunden ist der Eintritt verboten!“ drzna laž, ker nemškutar znači renegata, odgovarja „Vahtarca“, da to ni res, ampak da je beseda nemškutar sramotilka za vse Nemce. Verjamemo prav radi, da bi nekateri celjski renegati radi spravili izraz nemškutar iz slovenskega slovarja, da bi potem sami ne bili več nemškutarji. Toda nič jim ne bo pomagalo. Nemškutar je renegat, o renegatih pa noben narod posebno častljivo ne govori. Drzna pa je laž: „dass Nemškutar ein von den Hetzpfaffen mit Vorliebe gebrauchtes Schimpfwort für alle Deutschen ist.“ Slovenci pravih Nemcev ne imenujejo nemškutarje in pravih Nemcev sploh ne sramotijo, pač pa to storijo s Slovenci nekateri Nemci in tudi nekateri nemški listi, ki Slovence zmerjajo z „vindiše.“ Da se razumemo, povemo, da vindiš ni psovka in ne znači nič nečastnega, vendar rabijo štajerski nemški listi to besedo, kadar hočejo prezirljivo govoriti o Slovincih. Zagovornik nemškutarja naj torej pometa te pred lastnim pragom.

Ljutomerske novice.

Ljutomer. Slovenski liberalci se razumejo pač najbolj na laži. Na stotine kmetov, ki so bili zbrani na shodu S. K. Z., lahko spriča, kako se je mudilo posl. Roškarju in dr. Verstovškemu na vlak, da bi bila pravčasno prišla na drugi shod, ki je bil sklican ¼ ure zunaj Gornje Radgone. V brzjavu pa liberalci lažejo, da se klerikalni poslanci niso upali na obrtni shod in da so jo kar na tihem popihali. Vsak lahko sam zopet iz teh poročil posnema in presoja resnicoljubnost teh gospodičev.

Ljutomer. Na binkoštni pondejek se je vršil v prostorih Seršenove gostilne jako dobro obiskan shod S. K. Z., katerega je vodil posestnik in župan Slavič. Poslanec Roškar je obširno poročal o državnem in deželnem zboru, se zlasti bavil z raznimi davki in bremenji, katere nam nalaga nemška vlada s pomočjo § 14. Spodbujal je zlasti navzoče kmete, da povsod, kjer so oni gospodarji, skrbijo tudi, da ostanejo sami gospodarji, ker kmet najbolj vestno oskrbuje svoje lastno premoženje. Njegovo poročilo so zborovalci vzeli z „živijo“-klici na znanje. Za njim je govoril poslanec dr. Karl Verstovšek, ki je z ostrimi besedami ožigosal notranjo in zunanjo avstrijsko politiko in z ogorčenostjo zavračal brezvestne napade slovenskih liberalcev in raznih mazačev. Poslancem S. K. Z. se je izreklo popolno zaupanje.

Ljutomer. Zadnja številka „Narodnega laži-lista“ na grd način obrekuje naše zavedne pristase S. K. Z., ter jim že slika zmago pri posojilnici. Sicer se nam ne dozdeva vredno liberalnemu mazaču odgovarjati, ker pa razpravlja o takih lažljivih rečeh, povemo liberalni, neolikani, falirani in lačni stranki toliko: Ni res, da bi se lizala naša stranka gg. Magdiču in Dolamiču, ker ista dosedaj nista bila v vašem liberalnem taboru in prepričani smo, da tudi ne bosta nikdar, akoravno nji zadnji „Narodni List“ vzdiguje v deveta nebesa in kaže, kako bodo njima različni dr. Misji, Kukovci, hažgavski vele-railji nosili na rokah. Resnica pa je, da je prišlo med gg. Magdičem, Dolamičem in Novakom do „nesporazumljenja“, nakar se je naša stranka razcepila na dve strani. Ako so pa liberalci volili g. Dolamiča, so pa to iz lastnega prepričanja sprevideli, da je g. Dolamič, akoravno klerikalec, vendar boljši, kakor pa liberalni Vilkec. Videlo se je, da je naš zvest pristav Novak z častnim številom 125 glasov propadel, torej samo za liberalne glasove, za katere mu pa gotovo ni žal. Tudi radi nesporazumljenja se gotovo ne bodo naši pristasi Magdič, Dolamič in Novak osebno sovražili, temveč kljub vsem homatijam bodo krepko nastopili roko v roki v boj proti skupnim, zedinjenim liberalno-nemškutarskim pošastim ter pokazali, da med njimi ne vlada nesloga, temveč sloga in možaost poštenjačka. Dne 7. junija bodo naši zavežni

Pazite na otroke!

taistih, kateri žive od naših žuljev, akoravno bo sto-krat prišel oeljski Kukovec s svojim kozolcem k lju- tomerskim liberalnim škrlatom razlagat, da manjka v Celju pri Narodni stranki denarja in da naj nasko- čijo posojilnico, kjer leži naš naložen denar! Saj bo- de Korlek in Japec pridno „čuke“ krmil in bodo loti čuki prej vse pojeli, aa kadar pridejo liberalne go- sence, katere imajo kosmate goltance, ne dobijo že nič več! Ti pa, dragi Korlek in Japec, stojta trano na straži z vajimi čuki, da kadar prikorakajo še bolj lačne gosence iz liberalnega brloga, spustita čuke, da jih požrejo! V slučaju, aa zbolijo čukovje, bomo pa poklicali dr. Herica, da jih ozdravi. Torej na ve- selo svidenje, liberalci! — Kmet in vlagatelj sloven- ske posojilnice.

Ormoške novice.

Odgovor. 12. beri dvanaest??? užaljenim jo- grom iz Kletarske gostilne na znanje, da jaz na na- pade v „Štajercu“ ne odgovarjam. Z odličnim spošto- vanjem: Ivan Rojs.

Iz pošte. Poštarica gosp. Martintz gre z novim letom v pokoj. Na njeno mesto pa pride od nemškega Volksrata za Spodnje-Štajersko predlagan nadpoštar seveda „Nemec“

„Osebnost vest.“ Po mestu se govori, da je „ma- li sudac“ imenovan poročevalcem lista „Ptujski Šta- jerc.“ Če je to res, čestitamo!

Drugi kraj.

Rešpoh pri Mariboru. Posestniki Mariji Hof- man v Dunaški grabi je bilo dne 30. majnika ukra- denih več predmetov v vrednosti 92 K. Tatvino je zagrešila njena dekla Katarina Pavlič. Orožniki so jo izročili mariborski okrožni sodniji.

Marenberg. Kako blagodejno vpliva na člove- kovo dušo, ako se sme za nekaj ur posloviti od trga slavnega imena, ki se glasi Marenberg, ali novejši in krajše Marbeg, in pozabiti na skrbi, trud in boje ter se podati na eno uro oddaljeni hrib. Pot, ki vodi skozi smrekove gozdove polagoma navzgor, dobro v- pliva na živce, ki morajo zlasti v marenberški šoli izvrševati dokajšnjo službo, in ko hodiš pol ure, od- pre se pred tvojimi očmi nov svet, ki tvori živo na- sprotnje med novodobnim neumnim vrvenjem in drven- jem v trgu in priprostih, a odkritosrčnih in pošte- nim življenjem v planini. Pred seboj imaš čisto novo pokrajino z lepimi posestvi in zdravim ljudstvom, ki je še res stara slovenska korenina in v spomin ti še pridejo besede: „Nazaj v planinski raj!“, besede, ki jih je pokojni Gregorčič tolikokrat ponavljal. Še bolj kakor okolica razveseli tvoje oko veličastno svetišče, ki stoji sredi planote, cerkev sv. Janeza Nepomuča- na na Suhem hribu. Da, ako človek zagleda ta veli- kanski spomenik, rad pozabi na vse bridkosti in te- žave in v dušo, utrujeno od vsakdanjih bojev, mu posije nov žarek tolažbe in poguma, saj to svetišče ni navadna cerkev, ampak ima v sebi nekaj tajnega in človek čuti to že pri vstopu. Ta cerkev je največ- ja, pa tudi najlepša od Maribora do Spodnjega Dra- vograda, meri namreč v dolžini 35 metrov in ima tri ladje. Castilem sv. Janeza in izletnikom, ki zahaja- jo sem iskat razvedrila, se naznanja, da se bo letos cerkev popolnoma prenovila, ker je država dovolila izdaten prispevek za ohranitev tega zgodovinskega spomenika. Leta 1735 je bila sedanja cerkev izgotov- ljena. Takrat se je knezoškof grof Attems mudil tu- kaj dva dni; prvi dan je posvetil cerkev, drugi dan birmoval 2777 birmancev. Istega leta je bilo 20.000 romarjev, ker se je namreč zgodilo več čudežev pred podobo, ki visi na steni pri zakristiji, pa pride letos zopet nazaj na veliki altar. Dragi obmejni Slovenci v Dravski dolini! Naši predniki so postavili to kra- sno svetišče v marenberški župniji in pokazali s tem svojo globoko vernost in zaupanje do tega ljublen- ca božjega, čigar spomin novodobna kritika tako hu- do napada in hoče utajiti, da bi bil sploh živ. Ne dajmo se premotiti! Božja previdnost je pripustila, da se je v Dravski dolini ugnezdila verska brezbriz- nost, zakaj, menda so ljudje sami krivi? Dragi ro- jaki! Naj vam bo cerkev sv. Janeza klicar, ki vas o- pominja, da se ne smete potopiti v časnem uživanju, v nekrščanskem svetovnem naziranju. Kjer ljudstvo ne živi po veri in je nenravno, tam je nemškutarija doma. Le tedaj bo naša narodna meja trdno stala, ako ostanemo zvesti veri svojih pradedov. Voditelje mladinskih organizacij opozarjamo, da se priredi, ka- dar bodo dela dogotovljena, pri Sv. Janezu velik mladinski shod, za katerega imamo lep prostor pod lipo, oziroma v slučaju slabega vremena veliko sobo na razpolago. Gotovo je ta kraj najbolj primeren, da se nasrkamo zopet novih moči in idealov za prihod- nje delovanje.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Naša kmečka po- sojilnica in hranilnica priredi v nedeljo, dne 14. ju- nija, svoj redni občni zbor. Na tem občnem zboru bo predaval g. nadrevizor Vladimir Pušenjak o raznih gospodarskih vprašanjih.

Križevci. V lepi Slomšekovi dvorani, katero je postavila naša posojilnica z bralnim društvom vred, se je vršil v ponedeljek, dne 1. junija, občni zbor po- sojilnice, kateri je bil izvanredno dobro obiskan. Po- sojilnica gleda na 15letno dobo delovanja nazaj in je lahko s svojimi uspehi zadovoljna. Rezervni za- klad je dosegel že skoro 15.000 K. Posojilnica je ku- pla lepo hišo, v kateri ima svoje prostore in je na- stanjena pošta, razun tega pa se nahaja še lepa dvo- rana in stanovanje za stranke, Vlagatelji, kakor tudi

posojiljemalci se v velikem številu poslužujejo poso- jilnice, kar kaže, da je vodstvo v pravih rokah. Po- sojilnik poročil je govoril g. nadrevizor Vladimir Pušenjak iz Maribora, kateri je naslikal posledice denarne krize za celo naše gospodarsko življenje in se zlasti obširno bavil z obrestno mero ter dajal na- vodila, po katerih se naj zadruga ravna glede ob- restne mere. V načelstvo in nadzorstvo so bili izvol- jeni po veliki večini prejšnji funkcionarji.

Črešnjeveci pri Gornji Radgoni. Na binkoštni pondeljek smo zborovali v štajerčijanskih Črešnjev- cih pri veleuglednem posestniku Šantlnu. Shod je bil prav dobro obiskan; vodil ga je vrl prištaš S. K. Z. g. Pelcl. Navzoči so z zanimanjem poslušali obširno poročilo svojega poslanca Roškerja, ki se je dotaknil v svojem govoru najvažnejših vprašanj go- spodarskih in političnih. Za tem poročilom je govoril poslanec dr. Karol Verstovšek o slabih razmerah v naši državi, ki so nastale vsled nemške gospoduje- vlade. Poslancem S. K. Z. se je izreklo popolno za- upanje.

Gajeveci. Narasla Drava je tudi pri nas napra- vila veliko občutne škode. Skoraj vsi posestniki Me- retinc, Male vasi, Gajeve, Formina, Cvetkove in Ter- govci so hudo prizadeti. Seno je voda poplavela, da ni za drugo, kakor za steljo. Ni se potem čuditi na zimo in spomlad, če ima konjederec veliko posla.

Središče. Dne 25. maja sta si prisegla pred al- tarjem Najvišjega zvestobo do konca svojih dni To- maž Munda, dolgoletni in za vse dobro vedno vneti sotrudnik naše M. Z., in vzor-mladenka Marija Ir- golič. Na revešeli gostiji je nabrala Micika Toplak 10 K za Slovensko Stražo. Novoporočencema obilo blagoslova in sreče iz nebes!

Zavrč. Tukajšnji poštni voz ima samonemški napis: „K. K. Post Sauritsch.“ Tudi gospodična na pošti ne zna slovenski. Prosimo poklicane činitele, da tako izzivanje slovenskega občinstva energično preprečijo.

Slatina. Naša posojilnica praznuje v nedeljo, dne 28. junija, tridesetletnico svojega obstoja. Slav- nostni govor ima nadrevizor g. Vladimir Pušenjak iz Maribora.

Oslušovalci. V predzadnji številki „Nar. Lista“ se zaletavata nam dobro znana železničarja v našo M. Z. na prav lažnjivi način s tem, da so se zve- zarji med seboj zlasali. V odgovor na to neslanost pojasnim, da Joža, kateri je to sramoto povzročil, ni v naši M. Z., najbrž pa trobi v rog napredno-libe- ralne mladine. Vama, začasna železniška delavca, pa svetujemo, da pustita našo M. Z. popolnoma pri mi- ru. Na lažnjiv način napadati katoliško stvar, sta se najbrž naučila tistih deset mesecev, ko sta trgala hlače na deželne stroške v kmetijski šoli v St. Juri- ju, po katerih vrlih se tako močno razširja liberalen duh. Ti Hanza pa še lahko v „Narodni List“ staviš, kako se ti je takrat godilo, ko si bil lansko leto nav- zoč pri nekem prav surovem tepežu. Kot napredni si jo sicer po srečnem pobrisal v zaščitju trgoviške ku- ruze. Z Jožom kot tvojim kolegom še ponovno svet- jem, da je veliko bolje, če se še zanaprej po Formi- nu ozirata, pred seboj smeti pometata, nas pa pusti- ta pri miru!

Rače. Kmetijska zadruga v Račah, jedina skladiščna zadruga na Štajerskem, je izstopila sedaj iz nemške zveze v Graecu in pristopila k Zadrugi Zvezi v Ljubljani. Da se zanimanje za to zadrugo, ki se v veliki meri peča s prodajo kmetijskih pridel- kov, še bolj poživlji in se pritegne še več članov, se bodo meseca julija priredila predavanja v nekaterih župnijah v okolici.

m Slov. Bistrica. Namesto barona Neugebauer- ja je imenovan za komisarja okrajnega zastopa gosp. dr. Neuwirth iz Maribora.

m Martin na Pohorju. Volitve v naše občini so potrjene.

Poličane. S 1. junijem je nastavljen na našem poštmem uradu pismonoša, ki bo dostavljal poštne po- šiljatve tudi v okolico in sicer za kraje Spodnje in Zgornje Breznice, Stanovsko, Staravas, Luščekavas, Čadramskavas, Čretnik, Spodnje Poličane, Lovnik, Ljubično, Cerje, Strmec in Malavas. V vaseh Lov- nik in Breznica sta upeljana poštna nabiralnika.

Sv. Jurij ob južni železnici. Dne 3. t. m. so našli v Voglajni pri Bezovju mrtvo truplo posestnika Simona Orač iz Kostirivnice. Izvršil je samoumor iz strahu pred šestmesečno ječo, katero mu je prisodilo celjsko okrožno sodišče zaradi hudodelstva krive prisega.

Sv. Jurij ob juž. žel. Dne 1. t. m. je prijel na tukajšnjem kolodvoru orožniški stražmojster Gorjup iz Celja nekega prav zvitega sleparja z imenom Mih. Herkelj iz Lozonca na Ogrskem. Izdajal se je za — grofa Hallerja in pl. Hanaka. Osleparil je več mla- dih deklet za precej visoke svote, ker jim je obljub- ljil zakon, češ, da je iz bogate rodbine. Vse listine, kolikor jih je imel pri sebi, so bile ponarejene. Iz- dajal se je tudi kaj rad za duhovnika, da bi na ta način lažje sleparil. Izročili so ga okrožni sodniji v Celju.

Gaberje pri Celju. Umrl je tukajšnji kovač g. Florijan Šribar v 54. letu svoje starosti. Na binko- štno nedeljo se je vršil njegov pogreb. Naj v miru poriva!

Zalec. O našem ljubem Eduardu že dolgo niste ničesar pisali. Ker pa je nam Žalčanom že postalo nekako dolgočasno, je Eduard zopet bolj stopil v o- spredje. Začutil je namreč v sebi toliko življenjske

in telesne moči, da jo je preveč naložil nekemu po- habljenemu hlapcu, ki se ni mogel braniti zoper tako naložitev. Zato pa je bil Eduard od c. kr. okrajne sodnije v Celju obsojen na 24 ur zapora. Ker je pri sodnji izjavil, da je „vermögend“, bo mesto zapora plačal 10 svetlih srebrnih kronic. Ja ja, pač pač, tak tak, ja pač tak se zgodi, če za Eduardom Emerika ni! —

Zalec. Na zaupnem shodu Narodne stranke v nedeljo, dne 7. t. m., v Roblekovih gostilni bo dr. Ku- kovec med drugim tudi naznanil, da ne namerava kandidirati pri prihodnjih deželnozborskih volitvah v skupini slovenskih spodnještajerskih mest in trgov. Za naslednika bo baje designiran velik prijatelj cer- kve — Roblek!

Savinjska dolina. Liberalna komedija se kmalu vrši v Žalcu. Pri tej komediji se bodo liberalni ko- medijanti posvetovali o „vseh političnih in gospodar- skih potrebah Savinjske doline.“ Prosimo, naj se le nikdo ne smeji! Seveda, politične in gospodarske po- trebe so za Savinčane po liberalni pameti nastale menda šele včeraj. Do sedaj liberalci niso imeli ne časa in ne veselja, najmanj pa zmožnosti brigati se za te potrebe, skrbeli so za svoje lastne. Naravnost za teater je ta najnovejša skrb liberalcev. Saj je že vendar potegoval bivši „neodvisni“ poslanec Roblek štiri leta zlate krone na Dunaju in glejte, Savinčani: takrat liberalci z neodvisnim Roblekom vred niso vedeli, da ima Savinjska dolina politične in gospo- darske potrebe. Šele sedaj, ko se bližajo volitve, so znašli liberalci, da ima tudi Savinjska dolina politi- čne in gospodarske potrebe. Sedaj so naenkrat po- grumali, da Savinjska dolina nima cest, da je treba regulirati potoke. Pa menda ja liberalci ne mislijo na najlažjo in najboljšo cesto Roblekovu v Griže in na potok, ki teče mimo Roblekove hiše, kaj? Savinjska dolina ima v resnici politične in gospodarske potrebe in prva med temi je, da se potisnejo liberalci v Ce- je, od koder so prišli s svojim ponarejenim slabim blagom. Ker bo liberalni teater igral ravno v Žalcu, bi pa še opozorili prireditelje te zabave, da ima tudi Žalec politične in gospodarske potrebe. Politična bi bila ta, da bi naj liberalcem politika ne bila samo „gšeft“, kakor do sedaj; gospodarskih je pa veliko! Najnujnejša je gotovo ta, da bi se znižale enkrat že grozne občinske doklade v žalski občini, ki znašajo strahovično višino 120 odstotkov. Liberalci namreč na to še ne mislijo, pač pa izgleda vse, kakor da bi se še jih hotelo povišati. Upajmo, da se najde kak am- rikanski način, da bodo šle doklade tako naglo nav- zdol, kakor so šle kvišku. Da si liberalci ne bodo be- lili las v Žalcu s političnimi in gospodarskimi potre- bami Savinjske doline, to so povedali že naprej. O- čividno je, da bo šlo za osebnosti, za osebno časti- hlepje in osebne koristi posameznih političnih kome- dijantov, zakaj glavna skrb jim je že od leta 1911, kako bi se znebili dr. Korošca. Jasno dajo razumeti liberalci, da bo letelo zopet po dr. Korošcu in po du- hovnikih. V liberalnih glavah so namreč to edine po- litične in gospodarske potrebe Savinjske doline. In če liberalcem puščaš z vilami, jim ne bo pomagano. Komeditanti povsod in vsikdar!

Št. Janž na Vinski gori. Ako še bode večkrat naš junak z iglo nam naznanjal zaradi svojih preve- likih skrbi polnočno uro z zvonenjem, se mu bo ob svojem času pripela na hrbet velika usnjača kolajna za zasluge.

Mozirje. Začetkom junija t. l. se poslovi od nas obče priljubljeni vodja c. kr. politične ekspozitu- re, namestniški tajnik g. Paul Hohl, ter pride na boljše mesto kot vodja c. kr. okrajnega glavarstva v Konjice. V uradu vesten in strog bil je skrajno lju- domil in blag uradnik pri ljudstvu zelo priljubljen, ter si pridobil splošno spoštovanje in ljubezen vsega prebivalstva, zlasti kmečkega. Vedno je bil z nasveti na razpolago ter je marsikaterega rešil občutne ško- de z dobro besedo, poukom in pojasnili. Odišlemu iz srca želimo vso srečo in zadovoljnost v nadi, da nas bi prihodnost še vedno združevala v skupnem delo- vanju za dobrobit kmeta in države.

Ljubno. Dne 26. maja se je vršilo tukaj okrai- no licenciranje bikov marijačvorske pasme po zastop-niku c. kr. kmetijske družbe, g. živinorejskemu nad- zorniku Martinu Jelovšek. Prvo državno darilo pri- sodilo se je najlepšemu dve leti staremu biku, kate- rega oskrbuje vrl bičorejec posestnik Jože Fužir in je last novoustanovljene bikorejske zadruga na Reči- ci, ki očitno kaže, da ima tudi na gospodarskih pri- boritvah zaslužno prvenstvo. Največ in lepih bikov pa je bilo prignanih iz vrlih občin naše sp.-štajer. Švice, ki tekmujejo z ozirom na bogastvo prirode in prikladnosti planin spretno pod vplivom vrlga na- čelnika živinorejskega okrožja g. Roka Klemenšek iz Solčave. Naprej po začrtani poti za povzdigo in pro- cvit živinoreje.

Kapele pri Brežicah. Lep užitek so pripravili Kapelčanom dne 28. maja cerkveni pevci iz Brežic, ki so priredili h Kapelski Materi božji svoj majniški izlet pod vodstvom preč. g. dekana J. Mešiček. Pod njegovim dirigentstvom uživajo brežiški bodisi čital- niški, bodisi cerkveni pevci najboljši glas, osobito še kar se tiče fine tehnike v prednašanju. Tudi sicer razvajeni Zagrebčani so se že večkrat divili njho- vem petju. Srečen slučaj je pridružil večjemu diri- gentu še dva muzikalično izobražena pomočnika: č. g. kaplana Fr. Špindler, mojstra na orgljah, ki je znan v glasbenih krogih, ter g. frančiškana P. Al-

Vzemite otroke seboj na delo!

bina, ki se je muzikalično izobrazil v slavnem Beuronu, ter poseduje tudi krasen tenor. Imeli so svojo sv. mašo ob 10. uri, maševal je č. g. gvariljan iz Brežic; dasiravno delavnik, so bile zasedene vse klopi. Po sv. maši smo še občudovali lep tenor-solo in duet iz Sattnerjeve „Vnebovzete.“ Ljudstvo se je prav težko ločilo od cerkve do met izrednem užitku. Bog latil!

Sv. Janž na Drav. polju. Radi neugodnega vremena se je naša prireditelj preločila na nedeljo dne 7. junija. Pri poznem cerkvenem opravilu ima prof. dr. Hohnjec pridigo za mladino, po cerkvenem opravilu je shod in ustanovitev Mladinskih zvez. Popoldne po večernicah judska prireditev z že objavljenim programom.

Društvena naznanila.

Maribor. J. S. Z. ima v soboto, dne 6. junija, zvečer od 6.—8. ure plačilnico v Zadrugi Zvezi. Ob 8. uri pa je seja štajerskega okrožja. — V nedeljo, dne 7. junija, popoldne, se pa naj vsak član naše organizacije udeleži slavnosti Slov. Straže pri Reibenschuhu v Pobrežju. Vzemite še svoje prijatelje seboj!

Maribor. Za Slovensko Stražo je nabrala lepo število obrabljanih poštinih znamk gđ. Lojzika Vrečko. Ob enem je še darovala 2 K za Slovensko Stražo. Zivela!

St. Peter niže Maribora. V nedeljo, dne 7. junija, gre ino vsi na veselico Slovenske Straže v Pobrežje!

St. Peter niže Maribora. Na gostiji Cvikl-Damiš pri Sv. Petru dne 27. majnika se je nabralo za Slovensko Stražo 12 K. Ziveli svatje! Novoporočencem ožilo sreče!

Sv. Lenart v Slov. gor. Na veseli gostiji v znani niši Šilečovi so zavedni gostje ob poroki Franca Jarc z Ivanko Letnik se spomnili Slovenske Straže; nabral je v ta namen nevestin brat Karol Letnik 7.78 K Hvala!

Hoče. Tukašnji Slovenci, posebno mladina, se bomo v velikem številu udeležili slavnosti Slovenske Straže v nedeljo, dne 7. junija, v Pobrežju. Pridružite se nam še Slivničani in Framčani! Vi Mariborčani pa glejte, da boste res kaj lepega priredili!

Slivnica. Čebelarstva podružnica za Gornje Drav. polje bo imela v nedeljo, dne 14. junija, svoj občni zbor ob 9. uri popoldne v šolskih prostorih. Pridite tudi g. Jurančič. Neudi ne zamudite lepe prilike in pridite!

Fram. V nedeljo, dne 14. junija, priredi štajersko okrožje J. S. Z. pri nas shod popoldne po cerkvenem opravilu v gostilni S. Turner (veranda). Pridite vsi na shod! Govorita predsednik štajerskega okrožja J. S. Z. Franjo Zebot in okrožni tajnik Zajc. Voli se bo odbor skupine.

Gornja Polskava. V nedeljo, dne 14. junija, priredi J. S. Z. pri nas shod popoldne po večernicah v gostilni Uranjek. Delavci in delavke, pridite! Govorita okrožni predsednik J. S. Z. Franjo Zebot in Vek. Zajc. — Ob enem bo tudi shod S. K. Z. Govori poslanec Pišek.

Slov. Bistrica. V nedeljo, dne 7. junija, se vrši pri nas shod J. S. Z. popoldne ob 3. uri v hotelu „Avstrija.“ Zeleni čurji, delavci in delavke, vsi na shod! Govori okrožni tajnik V. Zajc.

Ormož. V nedeljo, dne 21. junija, po rani sv. maši, se vrši na Ormoške posojilnice političen shod, na katerem govorijo naši deželni in državni poslanci. Popoldne se vrši ravno tam gledališka predstava. V slučaju slabega vremena se vrši pa shod v prostorih Kletarske gostilne. Somišljeniki, agitirajte za obilno udeležbo!

Središče. V nedeljo, dne 14. junija, se vrši v Središču ustanovni shod Slovenske Straže ter ob enem prvi javni nastop Orlov, pri katerem sodelujejo bratski odseki: Ljutomer, Ormož, Ptuj in drugi. Ob 10. uri popoldne skupna sv. maša. Popoldne po večernicah telovadba, proste vaje na drogu, bradlji, ter proste vaje naraščaja. Po telovadbi prosta zabava z različnimi govori, šalivo pošto, srečelovom itd. Za dobro poostrežbo bo vsestransko preskrbljeno. Somišljeniki iz celega ormoškega okraja in od drugod, pridite v prav obilnem številu! Ne bo vam nikdar žal! Na zdari!

Ljutomer. Podporno društvo Franc Jožefove šole v Ljutomeru priredi dne 12. junija t. l. zanimivo šolarsko predstavo. — Domača in sosedna društva se naj na to prireditev blagohotno ozirajo!

Gornja Radgona. D. Z. priredi v nedeljo, dne 7. junija, v čitalniških prostorih veliko slavnost z gledališkima predstavama: „Poslanke iz afriških misijonov“ v enem dejanju in „Otrok Srca Jezusovega“ v sedmih dejanjih. Pridite v prav obilnem številu!

Konjice. Na gostiji Franca Rak in Marice Frim so gostje zvožili za Slovensko Stražo 5 K. Pobirala je mladenka Mičika Rak.

Konjice. D. Z. ima v nedeljo, dne 7. junija, svoj redni mesečni poučni sestanek.

Pernice. V nedeljo, dne 7. junija, se vrši po sv. opravilu shod S. K. Z. pri županu g. Gosmanu; poročat pride državni in deželni poslanec dr. Karl Verstovšek.

St. Primož nad Muto. V nedeljo, dne 14. junija, se vrši pri nas shod po sv. opravilu; poročat pride poslanec dr. Karol Verstovšek.

Ribnica na Pohorju. D. Z. ima na kvaterne nedeljo, 7. junija, popoldne po večernicah svoj redni mesečni sestanek.

Smartno ob Paki. Tukaš se vrši v nedeljo, dne 7. junija, popoldne ob 3. uri, poučen čebelarski shod s predavanjem. Predavanje se vrši v Podgori. Predava g. L. Černež.

Mozirje. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 14. junija, ob 1/3. uri popoldne, narodno igro „Reveček Andrejček“ v prostorih hotela „Ilirija.“ Vabimo k obilni udeležbi!

Kozje. Na dekanjski konferenci v Kozjem se je nabralo za Slovensko Stražo 23 K, izmed katerih je podaril g. Roman Skerbs, župnik v Prevorju, 10 K. Hvala lepa!

Razgled po svetu.

Izseljevanje iz Ogrskega v letu 1913. Po zahtevi ministrstva za notranje stvari je izseljevalni komisar dal deželnemu izseljevalnemu uradu na razpolago podatke, nanašajoče se na izseljevanje v l. 1913. Po teh podatkih se je lanske leto izseljilo v Ameriko 118.470 oseb. Izmed njih je bilo 78.020 opravičenih in 40.450 pa neopravičenih oseb. (Skozi severna pristanišča jih je došlo 93.461, med njimi 37.831 brez potnega lista ali kakega drugega dovolila. Z malo izjemami so bili ti neopravičeni izseljenci podvrženi še vojaški dolžnosti. Veliko število mladih žensk jim je sledilo. Tudi sedaj odhajajo mlade deklice v celih tropah v Ameriko; v preteklem letu je bilo število deklic, ki so imele potni list, trikrat večje nego število fantov. Ta okolnost tudi pojasnjuje, zakaj se je leta 1913 naštel za 430.000 manj družinskih članov nego pred desetimi leti.

Draginja živil v Ameriki. Pri nas je Amerika znana kot dežela, kjer je vse silno poceni. Ravno sedaj pa prihaja iz New-Yorka vest, da se ondotne go-

spodnje silno pritožujejo o draginji živil in da nameravajo ustanoviti posebno „ligo ameriških gospodinj“, ki naj bi nastopala proti vedno bolj naraščajočemu podraževanju vseh življenjskih potrebščin. Za pristop v ligo se je baje oglašilo že 700.000 gospodinj. Ker žene ameriški trust trgovcev z živili cene vedno bolj kvišku, nameravajo osnovati veliko organizacijo, ki naj bi živila kupovala naravnost od proizvajalcev in jih potem oddajala svojim članom. Sedaj v New-Yorku ni dobiti jajec izpod K 2.80 za ducat, to je 22 vinarjev za eno jajce; ta cena bo pa po zimi poskočila celo na K 4.80. Nasproti temu poroča sanitetni oddelek vlade, da ameriški kmet ne dobi od trusta za jajce več nego 6 vinarjev. V trustovih hladilnicah leži 22.000.000 ducatov jajec, ki jih pa trust noče spraviti na trg, samo da vzdrži cene umetno na sedanjí višini. Organizacija gospodinj se sedaj pripravlja, da bo nakupila kolikor mogoče veliko jajec na Angliškem, v Nemčiji in v Avstriji, da zlomi na ta način trustov monopol.

Velikani. Pred nekaj tedni je umrl na Portugalskem neki velikan, in ob tej priliki se spominja časopisje raznih velikanov, ki jih pozna zgodovina. V vojski Karola Velikega je bil ogromen vojak, ki je v neki priliki s svojo puščico prestrelil štiri sovražnike na en mah. Rimski cesar Maksimin je bil visok dva metra in pol in je pojedel na dan 40 funtov mesa. Prste je imel tako debele, da je nosil zapestnice svojih žena kot prstane. V Britskem muzeju v Londonu se nahaja okostnjak, ki ima jako zanimivo zgodovino. Irski orjak Burne se je kazal ljudem po sejneh in s tem zaslužil mnogo denarja; bil je strašen ijanec in zato se je kmalu uničil. Pred smrtjo mu je učenjak Hunter ponudil 800 funtov šterlingov za njegovo mrtvo truplo. Burne bi bil moral v oporoki pismeno potrditi in svečano izjaviti, da njegovo truplo pripade anatomskega zavodu. Ta ponudba je pa tega velikana zelo prestrašila in dal si je od štirih svojih najboljših prijateljev priseči, da ga bodo do stoje pokopali v morju. Ko je učenjak Hunter to izvedel, je podkupil omenjene grobarje, ki so namesto Burnejevega trupla naložili v krsto razne težke predmete, krsto zabili in jo svečano spustili v morje, a Burnejevo truplo pa spravili potem v Hunterjeve roke. Tako je tedaj Britski muzej dobil ta orjaški okostnjak.

Nemci jedo pse. V Nemčiji so mesnice pasjega mesa. Leta 1907 so pojedli 6472 psov, leta 1908 6361, leta 1909 6990, leta 1910 5992, leta 1911 6553, leta 1912 (v času krize) pa 8132.

Leteči vlaki. Poročajo, da je Francoz Emile Bachelet, ki je mnogo živel v Ameriki in se mnogo bavil z elektrotehniko, iznašel način pošiljanja železniških vlakov po zraku brez kakih lokomotiv ali železniških prog. Svojo iznajdbo imenuje: „Bachelet Levitated Railway.“ Vlaki bi se pošiljali po zraku s pomočjo elektromagnetizma s hitrostjo 550 km na uro. Izdelal je tudi model, ki ga je predložil na vpogled strokovnjakom v Londonu. Vagoni imajo koničasto podobo, dvignejo se na pritisk gotovega vzmeta v zrak od tal, na pritisk drugega vzmeta pa zlete v določeno smer. V svoji smeri lete in vise v zraku s toliko sigurnostjo in močjo, da se jih ne more niti z največjo silo premakniti. Na modelov vagon, ki tehtal 18 funtov, so posadili pri poizkusih malega dečka, in takoj so dvignile nevidne moči vagon z njegovim bremenom ter ga držale prosto v zraku, dokler niso zopet prekinili električnega toka. Delna konstrukcija je zelo enostavna in stroški za napravo nove iznajdbe minimalni, ker odpade pri teh elektromagnetičnih zračnih železnica lokomotiva, kolesa, osi itd. Novo iznajdbo bodo začeli uporabljati v prvo šele za neke poštne pošiljatve in šele pozneje tudi za promet s potniki!

Smrt vsled zračnega pritiska. Do sedaj so trdili kirurgi skoro edini, da so trditve nekaterih, ki so pravili, da povzroči človeku smrt tudi lahko samo zračni pritisk, ki ga povzročijo kroglice modernih topov, zgolj domišljije in pravljice. Znani kirurg profesor dr. O. Lauret iz Bruselja, ki se je udeležil tudi zadnje balkanske vojne in sicer na grških bojiščih v Traciji, pa je poslal pred kratkim francoski akademiji znanosti v Parizu poročilo, v katerem trdi, da je imel sam priliko, da se je prepričal, da je umrlo več vojakov edino le vsled silnega pritiska zraka, ki so ga povzročili moderni topovi, ali v bližini vojakov razletele granate, izstreljene iz teh topov. Ti ljudje niso bili prav nič ranjeni, zadela jih ni niti kroglica, niti delci razstreljene granate. Tudi ni mogel dognati, da bi bili pretrgani ali poškodovani kak živec pri teh žrtvah. Dr. Lauret si razlaga ta pojav na ta način, da povzročijo zračni valovi, povzročeni vsled eksplozije ali silne hitrosti mimoletelce kroglice tak zračni pritisk v ušesu, da vpliva to na možgane tako silno, da ti eventualno popolnoma otrpnejo. O podobnih slučajih se je govorilo tudi že pri Napoleonovih bitkah, toda niti takrat in tudi do sedaj se splošno ni verjelo, da bi mogel umoriti človeka samo zračni pritisk topov, odnosno izstreljenih ali razletelih krogelj.

Kako globoko so že prevrtali zemljo. Da doženejo, kako globoko sega kaka ruda in v druge znanstvene namene, so na večjih krajih navrtali z velikanskimi svedri zemljo. Svedri so iz jekla in imajo na koncu rezalne demante. S takimi svedri prevrtajo več sto metrov globoko. Najglobokejše so navrtali sedaj na Nemškem v Paruševicah pri Rybniku. Prišli so s svedrom 2063 m globoko v zemljo, torej nad 2 km.

Z letalnim strojem iz Amerike v Evropo. V Ameriki je razpisana nagrada v znesku 250.000 K za onega, ki preleti z letalnim strojem Atlantski ocean. Med prvimi se je za to že oglašil mladi Wanamaker, sin bogatega ameriškega trgovca. Njegov letalni stroj bo imel prostora za 3 ljudi. S seboj bo imel 15 stotov petroleja, lja in drugih potrebščin. Motor je močan za 200 konjskih sil in tehta sam 600 kg.

Največji predor ali tunel, ki je bil zgrajen v Evropi, je simplonski. Dolg je 20 km.

Moč dinamita. V Ameriki so delali poskuse s podmorskimi minami. V vsaki mini je bilo 50 kg dinamita. Zažgali so jih z električno žico. Mina je vrgla vodo 150 m visoko.

Šipe za okna se izdelujejo tako, da se vlje steklo v dolge cevi. Te se nato na eni strani razreže in se jih položi na kamen v gorko peč. Razrezana cev se tu tako zravna, da postane iz nje ravna plošča in gladka šipa. Pri tem se v peči marsikatera cev razleti in razprši na tisoče majhnih delov.

Najvišji polet zračne ladje. Na Nemškem se je nova zračna ladja „L. III.“ v 3/4 urah vzdignila v višino 3125 m. V njej je bilo 17 oseb. Dosedaj je to najvišji polet, ki ga je dosegla kaka zračna ladja. — Zračne ladje so veliki baloni.

Novo preganjanje katoličanov na Francoskem.

Komaj so se končale splošne volitve na Francoskem, katerih izid kaže, da cerkvi sovražna vlada ne bo imela odpora, je že začelo misliti liberalno ministrstvo Doumerguejevo na to, kako bi zopet otvorilo boj proti katoliški cerkvi. Kakor poročajo, bodo v najkrajšem času čutili pest protiverske vlade katoliški šolski bratje, ki so se v Lilleju udeležili volilnega boja in dali po volitvah izraza svojem katoliškemu prepričanju. Izdan je že nalog notranjega ministrstva, ki odreja, da se mora zapreti neki njihov zavod v Annapasu pri Lilleju. Poleg tega tudi poročajo, da je izgnala policija iz Mauvauxa jezuite iz njihovega zavoda. V jezuitski samostan, v katerem ni več kot 10 redovnikov, je došlo nič manj kot 80 orožnikov pod vodstvom komisarja. Katoliško prebivalstvo je hotelo preprečiti grdo nasilje proti jezuitom ter je kljub strogi straži udrl v samostan, da bi branilo redovnike. List „Croix“, ki posveča temu dogodku daljši članek, označuje omenjeni odpor proti nasilju oblasti kot upravičen ter odločno protestira proti zlorabljanju moči od strani sovražnikov vere. — Če zmaga liberalci pri volitvah, postane predrzen in oduren. Izrabiti hoče moč zmage. Katoličani, izrabljajmo tudi mi svojo moč, svoje zmage!

Učiti se mora človek

iz tega, kar je doživel. Kdor je bil lanskega leta, ko je vedno deževalo, na poletnih počitnicah ter se vsled hladnega vremena nalezel nahoda, katerega se dolgo časa ni mogel iznebiti, ni pa imel pri sebi Faysovih pristnih Sodenskih mineralnih pastilj, ta se bo letos z njimi dobro preskrbel. — Škatljica stane le K 1.25, dobi se pa povsod. — — — — —

Šmešnica.

Nepremišljeno.

Žena: Oh — ta pogreb — krasen, res krasen je bil . . .

Mož: Mhm . . .

Žena: In pevsko društvo „Sraka“ je pelo — oh, tako krasno . . . Takoj jutri pristopi temu društvu, da bo tudi pri tvojem pogrebu pelo

Z a b a v a.

Tonček: Ali pojdeš nocoj v kinematograf?

Pepček: Ne, nocoj bom imel doma lepšo svojo zabavo.

Tonček: Kaj pa bo?

Pepček: Moj bratranec pride in tega zmirom tako nabijem, da vsa hiša vkup leti.

P e s n i k.

— Ta cigara ne vleče n se mi nikakor ne more dopasti; v prejšnji sem že vsaj dobil ženski las in potem sem zložil dolgo pesem o črnolaskah.

P r i m e r n a p r i s p o d o b a.

Baron: „Ta le berač, katerega si ravnokar poglal skozi vrata, je pač velik surovež in še večji nesramnež, kaj?“

Strežaj: „E, njegova nesramnost in surovost, gospod baron, se ni nič proti njegovi predrznosti — tako neumno in nerodno se je obnašal, kakor bi bil on sam gospod baron.“

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu na Labi je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerjah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev.

Radi inventure velika prodaja ostankov po globoko znižanih cenah

pri Karolu Mariju Celicu, Nemški dom

Kupci posestev pozor!

Proda se iz proste roke vsled družbinskih razmer lepo arondirano posestvo blizu Celovca, ob cesti v ravnini.

Posestvo obstoji iz hiše, gospodarskega poslova in mline, polja 40 birnov, lepih travnikov in gozda; redi se lahko 15 glav goveje živine, 2 konja in 30 svinj.

Dohodki za mleko, katero se prodaja v Celovcu, znašajo dnevno od 20 do 25 K; pri umetni živinoreji se še lahko povišajo.

Dalje je na prodaj še eno večje posestvo z lepim sadnim vrtnom v lepem kraju slovenske Koroške, blizu malega mesta in železniške postaje.

Cene posestev so zelo nizke, plačilni pogoji tako ugodni, da se z malim denarjem lahko kupijo.

Pojasnila daje upravništvo „Straže.“

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

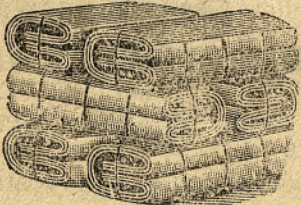
Narodni dom

priporoča bogato zalogo
manufakturnega in mod-
nega blaga, posebno kra-
no novosti za ženske in
moške obleke po zelo
znižani ceni!

Ostanki pod istno ceno

Posrežba točna in solidna!

Vzorci na razpolago

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki:

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Pristno domače deteljno seme
vsakovrstna poljska in vrtna semena
zanesljive kaljivosti ter vedno sveže
špecerijsko blago dobijo po najnižjih
cenah v trgovini s špecerijo in de-
želnimi pridelki na debelo in drobno.

Obleke

za birmance in maturante v vsaki
velikosti iz različnega modernega
blaga izdeluje točno in solidno
po najnižjih cenah

Jakob Vezjak

krojaški mojster

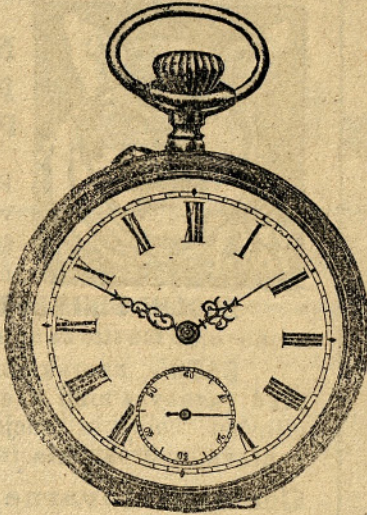
v Mariboru

Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izgotovljenih oblek.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2 40

Sreb. verižice damske K 3 60

Zla e damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen,
Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

M. Dobrave,

: slikar in pleskar v Celju:

Gosposka ulica št. 5

prevzame vsa dela dekoracijske in ples-
karske stroke, katera izvršuje vestno
in po najnižjih cenah.

!! Klobučar !!

Naznanjam p. n. občinstvu Maribora in okoli-
ce, da sem otvoril v Mariboru, Glavni trg, Ludvigov
dvor, nasproti cerkve sv. Alojzija, trgovino s klobu-
ki. — Kupujte vedno le pri strokovnjaku, ker ima
dobro blago in ker se izvršujejo popravila točno in
ceneno. Z velespoštovanjem 534

Ludovik Hlustig.

A. Wesjak, Maribor

„Pri železnici“

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporoča svojo ogromno zalogo perilnega, ma-
nufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega
blaga po jako znižanih cenah.

Komur ne ugaia zrnata
kava, temu se priporoča
Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva je
zdravju popolnoma
neškodljiva ter ima
pri tem popolni
okus zrnate kave.

Pri nakupu je paziti na
dobro zaprto higijenično
zavojnino s sliko župnika
Kneippa. — Odprto, nateh-
tane blagone nikoli pristni
Kathreiner.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlat-
nine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte ve-
liki cenik, dobite ga zastonj in poštne prosto.
Svetovna trdka. Na tisoče zahval.

Velika izber

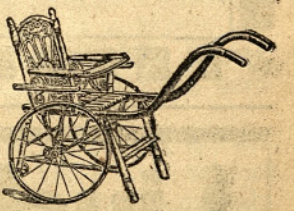
pletenin

lastnega trpežnega izdelka. Vozički za otroke, poto-
valne korbice, vrtno pohištvo in
pohištvo za verande, naslon-
jači i. t. d. po najnižjih cenah,
istotako Brenabor vozove. Po-
pravila izvršujem točno in zelo
poceni.

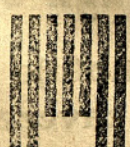
Izdelovatelj pletenin

A. PRAH

Maribor, Tegetthofstrasse 21.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. n. z.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu
1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po
5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih
prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izjemši praznike. V uradnih urah se sprejema
in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

30. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.900 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

2. julija 1914.

Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vardere Zollamts-
strasse 5, v loterijskih kolek urah, v točasnih trafikah, v davčnih, poštno brzojavnih
in železniških uradnih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke
se depošilja poštne pošto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Prva gorenjska razpošiljalna Iv. Savnik Kranj 166

razpošilja najceneje in
najboljše: sukno, vol-
neno blago, kambrike,
parbate, platno, hlače,
vino, podloge, zastore, preproge, linolej, odeje,
prte, perilo, potovalne kovčke, ročne torbice,
denarnice, harmonike, igrače, papir, britve,
otročje vozičke, nagrobne vence, čevlje, obleke,
klobuke, predpasnike in srajce iz lastne iz-
delovalnice itd.

Samo 10 K

stane 4 in pol metra volnenega blaga za eno
fino žensko obleko, poljubne barve, 1 zelo fini
robec za na glavo, 3 lepi žepni robci iz šifona,
2 para močnih ženskih nogavic, 1 svilnat pas
in še več drugih različnih stvari za povrh.

Ista množina še boljše vrste 15 K
Ista množina najboljše vrste 20 K.

Zahtevajte gratis vzorce za ženske in moške obleke!
Solidno, vgledno domače podjetje!

meseca avgusta
izide bogato ilu-
strovirani cenik.

Pisalne potrebščine

kupite najugodnejše ceno in dobro v veletrgovini
s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Goričar & Leskovšek Celje

!! Zahtevajte brezplačno prvi ilustrirani cenik !!

Knjigarna, umetnine in muzikalije

CENTRALIN

(Zakonito zajamčeno št. 53644.)

Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši
prašek za hitro opitanje vseh domačih živali,
po katerem živina rada žre.

Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča —
Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvršnim izpriše-
valom od analitično kemičnega zavoda c. kr. poljedelske visoke
šole, od prof. M. pl. Schmitta ter od c. kr. priv. prekuševal-
nega zavoda za živila društva lekarnarjev na Dunaju IX 2.

EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izberno se obneslo in
najnovejše mazilo za zoperpreti in izp. bnenje udov, za okrepčanje udov itd.

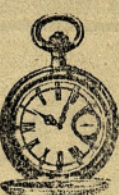
SATOL, neprekosljivo in najboljše mečilo za setve, za varnost vseh setev
pred raznovrstnimi snetivostmi, gnilobo, osobo pred živalskimi škodljivci. Bolj
priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent št. (184007).
Zahtevajte prospekte in ocene. Veiko priporočilnih pisem!

Centralin-tovarne Angeljeve lekarne Novi Jičín (Neutitschein)
Moravsko.

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Fr. Krepek, Maribor.

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko).

Ure

Točna postrežba

Dobro. Po ceni

Velika zaloga ur, dragoce-
nosti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki
zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura K 350

Pristna srebrna ura K 7—

Original omega ura K 18—

Kuhinjska ura K 4—

Budilka, niklasta K 3—

Poročni prstani K 2—

Srebrne verižice K 2—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Vajeneca sprejme trgovca
z mesamin blagom. Kje,
po e. spravnostvo lista.

Učenca poštenih starišev sprejme
pri popolni oskrbi svedar in me-
dičar Franjo Duchek, Viktring-
hofova ulica. 531

Proda se večje posestvo, obstoječe
iz njiv, travnikov, vinogroda in
gozdov. Hiša in gospodarsko po-
slopja je v najboljšem stanju. Več
se izve pri g. B. Zdolšek, učitelju
v Grižah pri Celju. 533

Agitirajte za
„Stražo...“

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in
rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna
vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na **sortiment-**
na fina vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s
poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih
agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte
vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vino-
gradnikov.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled
priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani
pristna bela mašna in namizna vina po zmernih
cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nad-
zoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tro-
pinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za raz-
prodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Sprejemem

2 trgovska pomočnika

katera imata najmanj 3—5 letno iz-
pričevalo od ene tvrdke, razven učne
dobe. Vojaščine prosti imajo prednost.

Iv. Ravnikar :: Celje.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.
Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju. Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knji-
žice od vsakega in jih
obrestuje po

4 1/2 %

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice
in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskr-
buje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane
denarne posle po najkulantnejših pogojih